БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

10-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 192 (2483).
1 ОКТЯБРЬ
СЕШАНБА
1963 йил
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ПАХТА ТАЙЁРЛАШ ИЛҒОРЛАРИ УЧУН ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Совети пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин бажариш социалистик мусобақасининг ғолиблари учун республика, область газеталари ва ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетларининг газеталари саҳифаларида «Ҳурмат тахтаси» таъсис этишга қарор қилдилар.

Пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан олдин бажарган областлар ва Қорақалпоғистон АССР, ишлаб чиқариш бошқармалари ва совхозлар — республика «Ҳурмат тахтаси»га, колхозлар ва совхозларнинг бўлимлари — область «Ҳурмат тахтаси»га, бригадалар — ишлаб чиқариш бошқармалари партия комитетларининг «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади.

МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАР ВА СУҒОРИШ—МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

Шимолий Кавказ қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгаши

КРАСНОДАР, 28 сентябрь. **(Матбуот группаси).** Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш коммунистик қурилишнинг зарбдор фронтидир. Бу соҳадаги туб вазифаларни ҳал қилишга—ҳосилдорликни оширишга, дон экинларининг ялпи ҳосилини кескин кўпайтиришга партия қишлоқ меҳнаткашларининг, барча совет кишиларининг куч-ғайратини сафарбар қилмоқда. Бу вазифани бажаришда далаларни суғориш ва минерал ўғитлар солиш йўли билан тупроқнинг унумдорлигини ошириш биринчи даражали роль ўйнайди. **Суғориладиган ерлар ва ўғитлар мўл ҳосил гаровидир, бизнинг бойлигимиздир.** Бу қудратли резервларни ишга солиш пайти келди.

Мамлакатимизнинг жуда кўп сув ва энергетика ресурслари, жуда яхши ерлари, мукаммал техникаси, ривожланган химия саноати, тажрибали кадрлари бор. Мана шуларнинг ҳаммаси ирригация системаларини қуришнинг кенг программасини жуда қисқа муддатда амалга оширишга, ҳар йил миллион-миллион гектар ерларда муттасил мўл ҳосил олмоқ учун минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга имкон беради.

Суғориладиган деҳқончилик вазифаларини энг кўп самара берадиган ва энг кўп иқтисодий фойда берадиган қилиб қай тарзда ҳал қилиш керак? Куч ва маблағларни биринчи навбатда қаёққа йўллаш керак? Ерларни суғориш ва ўғитлаш натижасида қаерда ва қачон энг кўп натижа олиш мумкин? Ҳозирги кунда партия ва халқнинг бутун эътибори мана шу масалаларга қаратилган. Н. С. Хрушчевнинг мамлакатнинг жанубий районларига сафари, сув хўжалик мутахассислари, олимлар, колхоз ва совхоз илғорлари билан унинг ўтказган суҳбатлари, партиямиз суғориладиган деҳқончиликни ривожлантиришнинг, дон ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришнинг етилган проблемаларини нақадар зўр сабот билан ҳал қилаётганлигини кўрсатиб турибди. Шимолий Кавказ қишлоқ хўжалик ходимларининг яқинда Краснодарда шу масалаларга бағишланган кенгаши бўлганлиги ҳақида хабар бериб ўтилган эди. Бу кенгашда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев ва КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Г. И. Воронов қатнашдилар.

Ўлка ва область қишлоқ партия комитетларининг секретарлари, қишлоқ ўлка ва область ижроия комитетларининг раислари, Россия Федерацияси жанубидаги автоном республикалар Министрлар Советларининг Раислари, баъзи партия комитетларининг секретарлари ва ишлаб чиқариш бошқармаларининг бошлиқлари, совхозларнинг директорлари, сув хўжалиги мутахассислари, олимлар, илмий-тадқиқот институтларининг ва тажриба станцияларининг директорлари, ишлаб чиқариш илғорлари шу кенгашга таклиф қилиндилар. Суғориладиган ерлардан фойдаланиш, ирригация системаларини қуриш ва реконструкция қилиш, ўғитлардан тўғри фойдаланиш ҳақида. Шимолий Кавказ районларининг катта резервлари, имкониятлари тўғрисида кенгашда гаплашиб олинди.

РСФСР Министрлар Совети Сув хўжалиги Давлат комитетининг раиси **К. С. Корнев** биринчи бўлиб сўз олди. У, Шимолий Кавказ суғориладиган деҳқончилик учун энг яхши районларнинг бири эканлигини айтди. Сув запасларининг кўплиги, иссиқнинг мўллиги бу ўлкада юксак даражада ривожланган суғориладиган деҳқончилик хўжалигини вужудга келтиришга, дон етиштиришни кескин кўпайтиришга имкон беради.

Бу зонанинг областлари, ўлкалари ва автоном республикаларида, — деди ўртоқ Корнев, — суғориладиган майдонларни 2,5-3 миллион гектарга етказиш мумкин. Ҳозирги вақтда эса, 860 минг гектар ер суғориш учун тайёрлаб қўйилди ва суғорилмоқда. Қишлоқ хўжалигида эса 813 минг гектар ердан фойдаланилмоқда.

Бу майдонлар қандай тақсимланди? Қарийб 386 минг гектар ерга маккажўхори, бошоқли ва дуккакли дон экинлари экилди, 47 минг гектар ер шоли экиш учун ажратиб қўйилди ва 400 минг гектарга яқин ерга бошқа экинлар экилди. Хўш, булар қандай экинлар? 190 минг гектар ер боғ ва ўтзорлардан иборат. 30 минг гектардан кўпроқ ер томорқа участкалар билан банд. Нотиқ айтдики, суғориладиган ерларга экилган экинларнинг ҳосилдорлиги унчалик кўп бўлмади. Масалан, ўтган йил гектар бошига 19 центнердан 39 центнергача шоли, 31 центнерга етар-етмас маккажўхори олинди.

Демак, суғориладиган ерларнинг жуда бой имкониятларидан тўлиқ фойдаланилмаётир. Ваҳолонки, суғориладиган ерларни кенгайтириб, уларнинг 500 минг гектарига дон экиш ва ҳосилдорликни ошириш йўли билан йилига қўшимча равишда камида 70-80 миллион пуд дон олиш мумкин.

Ўртоқ Корнев суғориладиган ерлардан оқилона фойдаланиш мамлакат халқ хўжалиги учун биринчи даражали аҳамиятга эга эканлигини гапириб ўтди. Партиямиз, ўртоқ Н. С. Хрушчев ҳозир бу проблемани биринчи ўринга қўймоқдалар. Нотиқ 1964—1970 йилларда суғориладиган ерларни кенгайтириш соҳасида ҳар бир область, ўлка ва автоном республикада бўлган имкониятларни айтиб берди. Шимолий Кавказда, деди у, суғориладиган майдонларни жами 700-800 минг гектар миқдорида кўпайтириш ва шу ерлардан ҳар йил тахминан 220 миллион пуд дон, шу жумладан, 50 миллион пуд шоли олиш мумкин. Бу зонадаги суғориладиган ерларнинг ҳаммаси эса ҳар йил 330-350 миллион пуд дон бериши мумкин. Муттасил бир ярим-икки миллиард пуд ғалла олиш тўғрисида Н. С. Хрушчев қўйган масъулиятли вазифани бажаришга шимолий кавказликлар мана шундай ҳисса қўшишлари мумкин.

— Суғориладиган ерлардан самарали фойдаланмоқ учун, — дейди ўртоқ Корнев, — колхозлар ва совхозларни ихтисослаштириш масалаларини тез ҳал қилиш лозим. Ихтисослаштирилган хўжаликлар, ирригация ишларини муваффақиятли ўтказаётганликларини, суғориш ишларини кенг равишда механизациялаштириб, суғориладиган экинларнинг ҳосилдорлигини йилдан-йилга ошираётганликларини, маҳсулотнинг таннархини камайтираётганликларини илғорлар тажрибаси кўрсатиб турибди. Ихтисослаштиришга қаратилган йўл тўғри ва яхши натижа берадиган йўлдир.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **К. К. Шубладзе** мамлакатда суғориладиган деҳқончиликнинг ривожланиши тўғрисида гапирди. Суғориладиган ерлар кейинги ўн йил ичида 1200 минг гектар кенгайди. Ўрта Осиёда суғориладиган ерлар айниқса кўп кенгайтирилди. Шу асосда пахта етиштириш кўпайтирилмоқда. Совет ҳокимияти барпо бўлганидан бери етиштирилган 91 миллион тонна пахтанинг 42,5 миллион тоннаси кейинги ўн йил ичида етиштирилган пахтадир.

Ҳозирги вақтда қарийб тўққиз миллион гектар ер суғорилмоқда. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кескин юксалтириш тўғрисида партиямиз қўйган вазифани муваффақиятли бажармоқ учун суғориладиган ерлар майдонини кўпайтириб, 1980 йилгача 28 миллион гектарга етказишимиз лозим. Қилинган ҳисоблар шу ерлар мамлакатга анча кўп миқдорда муттасил дон бера олишини кўрсатиб турибди. Бу соҳада иш олиб борилмоқда, катта истиқболларимиз бор. Шимолий Кавказни олиб кўрайлик. Бу ерда суғориладиган ерларни уч миллион гектарга етказиш мумкин. Бу эса ҳар йил бир неча юз миллион пуд дон олишга имкон беришини қилинган ҳисоблар кўрсатиб турибди.

Бироқ, шуни айтиш керакки, суғориш системаларини қуришда ҳам, шунингдек бу системалардан фойдаланишда ҳам жиддий камчиликлар бор. Бундан ўн беш йил муқаддам Невинномис канали қурилган эди. Бу замонавий катта иншоот секундига 75 кубометр сув ўтказади. Лекин бундан келаётган фойда унчалик катта эмас. Бу канал суғориш учун қанча сув бераётганлигини ҳатто ҳеч ким айта олмайди. Прикумский канали ва Ростов суғориш системасидан фойдаланиш ҳам шу аҳволда. Шимолий Кавказдаги суғориш системаларининг ҳамма резервларини тўла ишга солиш, бу резервларни халққа хизмат қилдириш зарур. Ҳозирги вақтда СССРда суғориш эҳтиёжлари учун жами юз миллиард куб метр сув ишлатилмоқда, лекин бу сувнинг тахминан ярмиси шимилиб кетмоқда. Шу сабабли ўртоқ Н. С. Хрушчев суғориш системаларини новлар ва қувурлар тарзида қуриш муҳим иш, деб ғоят тўғри гапни айтди. Темир-бетондан фойдаланиб суғориш системалари қуриш учун бизга типовой лойиҳалар керак.

Суғориладиган майда участкаларнинг катта камчиликлари бор. Бу участкаларни қайтадан текислаш, йириклаштириш керак. Бу ишга хўжаликларнинг ўзлари биринчи навбатда киришишлари лозим. Лекин давлатнинг ёрдами ҳам керак бўлади, бу ёрдам хўжаликларга механизация йўли билан кўрсатилиши лозим. Гап ер ишлари устида бормоқда. Бу ишларнинг ҳажми келгуси йилнинг ўзидаёқ жуда катта бўлади.

Яна шуни ҳам назарда тутиш керакки, суғориладиган ерларнинг қарийб уч миллион гектари озми-кўпми шўр босган ерлардир. Мутахассислар бу ерларни тартибга солиш керак, деб ҳисобламоқдалар. Агар бу ерларга тўлиқ нормада ўғит солинса, гектар бошига қўшимча равишда яна уч-тўрт центнер пахта олиш мумкин. Бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини анча ошириш мумкинлиги тўғрисида гапирмасак ҳам бўлади.

Суғориладиган деҳқончилик устидан зарур контроль ўрнатиш тўғрисида ва суғориладиган деҳқончиликни янада ривожлантириш тўғрисида Н. С. Хрушчевнинг қилган таклифлари бизда йирик суғориш системаларини қуриш давлат нуқтаи назаридан ҳал қилинади, суғориладиган ерлардан яхшироқ, жуда самаралироқ фойдаланиладиган бўлади, деган ишонч туғдирмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси далаларнинг ҳосилдорлигини оширишга, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан муттасил мўл ҳосил олиб туришга имкон беради.

Ставрополь ўлкасининг дон етиштиришни кўпайтириш учун катта имкониятлари бор. Кейинги йилларда бу ўлкада қурилган бешта ирригация системаси кўпгина чорвачилик фермаларини сув билан таъминлашга ва 72 минг гектар ерни суғоришга имкон берди.

Ставрополь ўлкаси сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **И. Д. Чеботарев** бу ўлкада суғориладиган ерлардан қандай фойдаланилаётганлигини гапириб берди. Илғор маккажўхорикорлар суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан 90 центнер ва ундан ҳам кўпроқ дон олмоқдалар. Бу ерларда «Безостая-1» навли кузги буғдой яхши ҳосил бермоқда. Изобилненский давлат навли экинлар участкасида суғориладиган беш гектар ернинг ҳар гектаридан 74,2 центнердан дон олинди. Ставрополь тажриба станциясида суғориладиган 75 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан, 20 гектар ернинг ҳар гектаридан эса 62 центнердан буғдой олинди.

Ўртоқ Чеботарев экинларни суғоришнинг фойдаси жуда катта эканлигини уқтириб ўтди. У ўлкадаги суғориладиган ерлар майдонини яқин йиллар ичида 200 минг гектарга, келгусида эса 450 минг гектарга етказиш мумкинлигини айтди.

Н. С. Хрушчев: суғориладиган ерларнинг ҳар бир гектарини ўзлаштириш қанчага тушади?

И. Д. Чеботарев: 2200 сўмга тушади. Лекин бу рақам камайса керак.

Ставрополликлар суғориладиган ерларга қандай экинлар экмоқчилар? Суғориладиган ерларнинг 60 процентига дон экинлари, 13 процентига техника экинлари, 8 процентига сабзавот ва картошка, қолган майдоннинг 19 процентига ем-хашак экинлари экилмоқчи ва мева дарахтлари ўтқазилмоқчи.

Н. С. Хрушчев: Мева дарахтларини адирларга ўтқазиш керак, суғориладиган ерларга эса кўпроқ дон ва техника экинлари экиш керак.

И. Д. Чеботарев: Сизнинг фикрингизга қўшиламан, Никита Сергеевич.

Сўнгра ўртоқ Чеботарев Ставрополдаги «Родина» совхозида шоликорлик билан шуғулланиш тажрибасини гапириб берди. Бу совхоз айрим пайкалларда гектар бошига 50-55 центнер шоли олмоқда. Бу ўрганишга арзийдиган тажрибадир.

Ўлкамизда суғориш ишларини [illegible] натижасида, деб давом қилди ўртоқ Чеботарев, мамлакатимизга қўшимча равишда 50 миллион пуд ғалла бериб турадиган бўламиз. Ўлкамизда суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан 45 центнердан кузги буғдой, 70 центнердан маккажўхори, 55 центнердан шоли, 35 центнердан нўхат олишни мўлжалламоқдалар.

Н. С. Хрушчев: Маккажўхори донининг ҳосили камроқ бўлибди.

И. Д. Чеботарев: Кўпроқ олишга ҳаракат қиламиз.

Шуни алоҳида уқтириб ўтмоқчиманки, Егорлик системасидан сув ичадиган ерлардан фойдаланиш практикаси ихтисослаштирилган йирик совхозлар тузиш зарурлигини бизга кўрсатиб турибди.

Н. С. Хрушчев: Бу тўғри гап. Суғориладиган ерларни ажратиб қўйиб, бу ерларга алоҳида эътибор бериш керак. Суғориш учун ўзлаштирилаётган янги катта ерларда совхозлар тузиш керак, албатта. Қўриқ ерларда шундай қилиш ўринли бўлди, ирригация соҳасида ҳам шундай қилиш тўғри бўлади, деб ўйлайман. Бунда гап ҳозир яшаб турган ва суғориладиган ерлари бўлган хўжаликлар устида бораётгани йўқ, балки янги суғориладиган ерлар ҳақида бормоқда. Совхозларни мана шундай ерларда тузиш керак.

Чеботарев ўз нутқининг охирида кадрлар тайёрлаш, айниқса ўрта маълумотли агроном-мелиораторлар тайёрлаш масалаларига тўхталиб ўтди.

Новочеркасск инженерлик-мелиорация институтининг профессори **Б. А. Шумаков** сўзга чиқиб айтдики, Шимолий Кавказ ва унга туташган районлар суғориладиган деҳқончиликни ривожлантирмоқ учун Ўрта Осиёдан кейин энг қулай ерлардир. Бу ерда одамлар суғориладиган деҳқончилик билан қадим замонлардан бери шуғулланиб келаётганлари ҳам тасодифий эмас. Улар, аввало, сабзавотчилик, узумчилик, боғдорчилик билан шуғулландилар. Кейинги ўттиз йил мобайнида Кубанда шоликорлик ҳам ривожлана бошлади. Доғистонда суғориладиган ерларга буғдой экмоқдалар. Баъзи районларда эса кузда экилган буғдой ҳосили ўриб олингандан кейин, июннинг ўрталарида шоли экиб яхши ҳосил олмоқдалар.

Н. С. Хрушчев: Қаерда?

Б. А. Шумаков: Қизлар районида, Терек дарёсининг этакларида шундай қилинмоқда. Ўша районларда суғориладиган ерларда йилига икки марта ҳосил олиш учун яхши имкониятлар бор. Бундай ерларга биз кузги буғдой ҳосилини ўриб олгандан кейин шоли экамиз. Нўхат экса ҳам бўлади, унинг ҳосилини июнда йиғиб олиб, сўнгра маккажўхори экиш мумкин. Бу нарса дон экиладиган майдонни анча кўпайтиришга, ҳам дон, ҳам ем-хашак олишга имкон беради.

Профессор Шумаков йигирманчи йилларда Волгограддан Сухумигача бўлган ерларда шоли экилганлигини гапириб берди. Ўша вақтдаёқ биз, деди у, мана шу кенг территориядаги ҳамма ерларда шоликорлик билан шуғулланиш мумкинлигига қаноат ҳосил қилган эдик. Қилинган ҳисобларга қараганда, шоликорлик майдонларини яқин йиллар ичида Краснодар ўлкасида 140-150 минг гектарга, Ростов областида 50 минг гектарга етказиш мумкин. Терек ва Сулак дарёларининг этакларида 150 минг гектарга яқин катта майдонларга шоли экиш мумкин. Бу ерларда сув омборлари қуришнинг кераги йўқ, шолипоя системаларини қуриш учун бошқа ерлардагига қараганда камроқ меҳнат ва маблағ сарф бўлади.

Яқинда биз Сарпинский пасттекислиги ерларида ва Черная земля деб аталган ерларда бўлдик. Ўша ерларда шоли экиш учун бир талай имкониятлар бор. Шу районларда шоли экиш имкониятлари тўғрисида баъзи ўртоқлар айтиб ўтган рақамларни бир оз камайтириш керак, холос, дейди профессор. Енотаевкадан Астрахангача бўлган ерлар қумлоқ ерлар бўлиб, суғоришга ярамайди. Волгограднинг жанубидан тортиб тахминан Черний Яр параллелигача яхши ерлар бор. Ўша районларда 300-400 минг гектар ерлардан шоликорлик учун фойдаланиш мумкин. Ергенига туташган даштлар ҳам шоли экишга ярайди. Бу даштда 150 минг гектарга яқин ер бор. Яна бир район — Каспий денгизининг соҳили ҳам диққатга сазовордир. Кейинги йилларда сувнинг сатҳи камайиб кетди ва сув 10-15 километр чамаси нарига чекинди. Анча ер бўшаб қолди. Шўри кетган бу ерлар шоли экиш учун ярайдиган бўлиб қолди.

Хуллас, деди пировардида ўртоқ Шумаков, шоликорлик майдонини кенгайтириб, Шимолий Кавказда 350 минг гектарга ва Қолмиқ АССРда 300-400 минг гектарга етказиш мумкин.

Н. С. Хрушчев: Паловга етарли гуруч чиқадими?

Б. А. Шумаков: Ҳа. Қўйлар бўлса ҳозир тайёр. **(Залда жонланиш)**.

Профессор Шумаков кадрлар тайёрлаш, айниқса ўрта техника кадрлари тайёрлаш масалаларига катта эътибор берди:

— Н. С. Хрушчев айтиб ўтган ирригация қурилишимизнинг планлари катта. Бу планлар кўп куч ва ғайрат сарфлашни, инженерларнинг дадил режаларини талаб қилади. Ҳозирги вақтда гидромелиораторлар тайёрлаш билан уч институт — Москва, Новочеркасск, Ровно институтлари ва Омскдаги бир факультет шуғулланмоқда. Улар йилига ҳаммаси бўлиб 800 дан кўпроқ гидромелиоратор тайёрлаб бермоқда. Бу кам. Шу йилнинг ўзидаёқ мана шу олий ўқув юртларига қабул қилишни кўпайтирсак, яхши бўлур эди.

У ихтисослаштирилган мелиорация техникумлари тузишни, мелиоратор агрономлар тайёрлашни кўпайтиришни таклиф қилади. Ўртоқ Шумаковнинг фикрича, Краснодар, Волгоград, Новочеркасск қишлоқ хўжалик институтларида мелиоратор агрономлар тайёрламоқ учун махсус факультетлар очиш зарур.

(Давоми иккинчи бетда).

Ғузор ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ МАМИРОВГА
Партия комитетининг секретари ўртоқ МАҲМУДОВГА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети мамнуният билан таъкидлайдиларки, Ғузор бошқармасидаги колхозчилар, Киров номли совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, ишлаб чиқариш бошқармасининг ходимлари, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасида катта иш қилдилар ҳамда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 46 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, давлатга пахта сотиш планини 30 сентябрда республикада биринчи бўлиб бажардилар.

50.300 центнер юқори сифатли пахта тайёрлов пунктларига биринчи сортга топширилди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга қўшимча равишда 10.000 центнер пахта топширишга қарор қилдилар.

Ишлаб чиқариш бошқармасидаги хўжаликлар давлатга ғалла сотиш планини деярли икки баравар ошириб адо этдилар, шунингдек давлатга пилла сотиш планини 124 процент, қоракўл тери сотиш планини 102 процент, тухум сотиш планини 118 процент, сабзавот сотиш планини 102 процент ва полиз маҳсулотлари сотиш планини 185 процент бажардилар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Ғузор бошқармасининг колхозчиларини, совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, ишлаб чиқариш бошқармаси ходимларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини, ҳамма меҳнаткашларни меҳнатдаги зўр ғалаба билан қизғин табриклайдилар ҳамда қатъий ишонч билдирадиларки, улар пахтачилик соҳасида олган қўшимча мажбуриятларини ҳам бажарадилар, етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини сира нобуд қилмай, ўз вақтида териб оладилар, давлатга сут, гўшт сотиш планини муваффақиятли адо этадилар, дағал хашак тайёрлаш ва силос бостириш планини тўла ва ошириб бажарадилар, кузги экинларни ўтган йиллардагига нисбатан анчагина кўпроқ майдонларга ўз вақтида экиб оладилар, ерларни шудгорлаб қўядилар, чорва қишловини ўтказишга яхши ҳозирлик кўрадилар ҳамда бундан буён ҳам пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда янги, янада катта ютуқларга эришадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КЕЛГУСИ ЙИЛ МЎЛ ҲОСИЛИ УЧУН

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика далаларида 1964 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни амалга ошириш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Қарорда илғор колхоз ва совхозлар ана шу тадбирларни ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш туфайли пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил олаётганликлари қайд қилиб ўтилди. Айни вақтда кўпгина хўжаликлар йиғим-теримни қониқарсиз ташкил этиш, бу ишни кузги-шудгорлаш, ернинг шўрини ювиш, яхоб бериш ва шунга ўхшаш бошқа мелиоратив ишлар билан қўшиб амалга оширмаслик натижасида кам ҳосил олмоқдалар. Кўпгина колхозлар ва совхозлар раҳбарларининг жиддий хатоси шундаки, улар кузги-қишки ишларнинг сифатсиз ўтказилишига йўл қўймоқдалар, қишлоқ хўжалик мутахассислари эса бундай камчиликка бефарқ қараб, ўзларининг ташкилотчилик ролларини бўш амалга оширмоқдалар. Бундай хатоларга бу йил ҳам йўл қўйилмоқда. Кузги-қишки тадбирлар комплекси қониқарсиз амалга оширилмоқда. Ҳайдов тракторлари ва плугларнинг қарийб ярми ремонт қилинмаган, ер қазийдиган техника ва бошқа машиналарнинг ҳам анчагинаси тахт эмас. Хусусан, Қорақалпоғистон АССРда, Хоразм ва Бухоро областларидаги хўжаликларда техникани ер ҳайдашга тайёрлаш ёмон. Маккажўхори, ғалла экинлари ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан бўшаган ерларни, шунингдек янги ва партов ерларни жуда секин шудгор қилинмоқда. Анчагина хўжаликлар органик ўғитларни кам тўплаяпти ва ундан ёмон фойдаланаётир; шудгорлаш олдидан ерга суперфосфат ва калийли ўғитлар кам солинмоқда.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, республика «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва унинг маҳаллий органлари, область партия комитетлари ва бошқарма партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, ишлаб чиқариш бошқармалари, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига пахтани қисқа муддатда йиғиб-териб олиш билан бирга 1 миллион 969 минг 300 гектар майдонни яхшилаб шудгор қилиб қўйиш ва бошқа кузги-қишки ишларнинг амалга оширилишини таъминлаш вазифасини юклади. Кузги шудгорлашнинг областлар бўйича плани белгиланди. Ҳар бир хўжаликка ўн кунлик топшириқлар берилади. Кузги шудгорлашни кечи билан 10 декабргача тамомлаш мўлжалланди.

Асосий пахта майдонлари ҳосилдан бўшагунча эртапишар қишлоқ хўжалик экинларидан бўшаган, шунингдек янгидан ўзлаштириладиган ва партов ерларда кузги шудгорлашни қизитиб юбориш тавсия этилди. Ҳайдов ва чопиқ тракторларини, плугларни, ғўзапоя юладиган машиналарни ва бошқа техниканинг ремонтини 1963 йил 1 ноябргача тамомлаш керак деб кўрсатилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси зиммасига колхоз ва совхозларни запас қисмлар билан таъминлаш, хўжаликларни минерал ўғитлар билан ўз вақтида таъминлашни уюштириш ва ўғитларнинг станция омборларида тўпланиб қолишига йўл қўймаслик вазифасини юклади.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигига, область партия комитетлари ва бошқарма партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига, ишлаб чиқариш бошқармаларига, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарларига:

ҳосилнинг асосий қисми йиғиштириб олинган участкаларда йиғим-теримнинг ҳамма бригадалар, хўжаликлар бўйича тугалланишини кутиб ўтирмасдан октябрь ойининг иккинчи ярмидан далаларни конвейер усулида тозалашга киришиш;

кучли, тупроғининг таркиби жиҳатидан оғир бўлган ерларни шудгорлаш олдидан чуқур юмшатгичлар билан юмшатиш, шунингдек ерни икки қаватлаб ҳайдаб кетадиган барча плуглардан фойдаланиш;

шудгорлаш олдидан гектарига, камида 8-10 тоннадан маҳаллий ўғит ҳамда суперфосфат йиллик нормасининг 50-70 процентининг солинишини таъминлаш; ўта шўрлашган ерларга суперфосфатни шўр бир неча бор ювилгандан кейин солиш таклиф этилди.

Қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандалари ва касалликлари тарқалишининг олдини олиш мақсадларида маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари раҳбарлари зиммасига қуйидаги тадбирларни амалга ошириш вазифаси юклатилди:

ерни чимқирқар ўрнатилган плуг билан камида 28-30 сантиметр чуқурликда шудгор қилиш ва шу билан бир вақтда бороналаш. Шундан сўнг кўп йиллик бегона ўтларнинг илдизлари йиғиштириб олинсин:

ғўза вилт билан зарарланадиган далаларда ғўзапоянинг илдизи билан юлиб олиниши ва далалардан ташқарига чиқариб ташланиши таъминлансин. Полиз ва сабзавот экинлари ҳосили йиғиштириб олингандан кейин қолдиқлари йиғиштириб олинсин ва ундан силос бостиришда фойдаланилсин;

далаларнинг чеккалари, бурчаклари, уватлар ва дарахт ҳамда симёғочларнинг атрофлари ҳайдаб ёки чопиб қўйилсин, уватларда ёки ариқларнинг ёқасида ўсадиган дарахтларнинг илдиз бачкилари буталсин.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1963—64 йилнинг куз-қиш даврида республика колхоз ва совхозларида шўр ювиш ва яхоб бериш планини тасдиқладилар ҳамда оқин сувнинг ҳаммасидан ана шу суғориш ишларида фойдаланишни таклиф қилдилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлигига ҳамма жойда коллектор ва зовурларни тозалашни кучайтириб юбориш, экскаваторлар ремонтини тезроқ тамомлаш, суғориш шохобчаларини тозалаш учун зарур миқдорда ишчи кучларини ажратиш таклиф қилинди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси, республика Сув хўжалиги министрлиги, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармалари, ишлаб чиқариш бошқармалари ва маҳаллий партия ҳамда совет ташкилотларидан ер ҳайдалиши биланоқ унинг орқасидан далаларнинг текисланишини таъминлашни, бунинг учун бутун куз-қиш мобайнида қўлда бор бўлган механизация воситаларининг ҳаммасидан фойдаланишни талаб қилди.

Республика Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш Министрлиги, Сув хўжалиги министрлиги шўр ювиш ва яхоб бериш учун колхоз ва совхозларга бериладиган сув лимитини аниқлаш ва сувдан самарали фойдаланилиши устидан контроллик ўрнатиши керак.

Ер текислаш, шудгорланган далаларни бегона ўтларнинг илдизидан тозалаш, шўр ювиш ва яхоб бериш ишларини амалга ошириш юзасидан ҳар бир колхоз бўйича тадбирлар ишлаб чиқилиши лозим. Қарорда бу ишларнинг ҳаммасини энг қулай агротехника муддатларида амалга ошириш кераклиги алоҳида уқтириб ўтилади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шўр ювиш ишларини ташкил этишни ва сифатини тубдан яхшилаш мақсадида Хоразм область партия комитети ва область ижроия комитети зиммасига 1963 йил 1 декабрдан 1964 йил 1 апрелгача энг яхши сувчилардан 300 кишини областларга, шу жумладан 100 кишини Бухоро областига, 200 кишини Сирдарё областига юбориш вазифасини юклади.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш ҳамда Сув хўжалиги министрликларига, сув проблемалари ва гидротехника институти ва бошқа илмий муассасаларга колхоз-совхозларга мутахассис мелиораторларни юбориш топширилди.

Маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларига: шудгорлашда ва шўр ювишда қатнашаётган тракторчиларни, прицепчиларни ва бошқа ходимларни иссиқ кийим-кечак билан таъминлаш ҳамда уларга қулай маданий-маиший шароит яратиб бериш;

кузги-қишки тадбирларни амалга оширишда қатнашаётган тракторчилар, колхозчилар ва совхоз ишчилари ўртасида бу ишларнинг ҳаммасини белгиланган муддатда муваффақиятли ва сифатли ўтказиш учун социалистик мусобақани авж олдириш таклиф этилди.

Пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришдан механизаторларнинг моддий манфаатдорлигини, масъулиятини ошириш, эгасизликни тугатиш мақсадида 1 ноябргача ер участкаларини тракторчиларга белгилаб қўйиш кўзда тутилади. Токи улар кузги-қишки тадбирларни амалга оширишдан бошлаб ҳосилни йиғиб-териб олиш тамом бўлгунча ўзларига бириктиб қўйилган участкалардагина ишлашсин.

Республика областларига бериш учун Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг 2 та кўчма Қизил байроғи таъсис этилди. Бу кўчма Қизил байроқлар шудгорлашда энг яхши кўрсаткичга эришган областларга 11 октябрдан бошлаб берилади.

МИНЕРАЛ ЎҒИТЛАР ВА СУҒОРИШ—МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

(Боши биринчи бетда)

Шимолий Осетиянинг донгдор маккажўхорикори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Х. Албегов** сўзга чиқиб айтдики, бизнинг «Хумалаг» колхозимиз ҳар йил маккажўхори донидан мўл ҳосил олмоқда. Маккажўхори экилган ерларга ўғит берилса, дейди звено бошлиғи, гектар бошига юз центнер ва ундан ҳам кўпроқ дон олиш мумкин. Никита Сергеевич, **Сиз айтаётган 80 центнер ҳам кам.** Бу ҳосил одамларнинг кўнгилдагидек ишламаганлигини кўрсатади.

Н. С. Хрушчев: Эшитяпсизми, ўртоқлар? Баъзилар эса бу ерда сўзга чиқиб, 40 центнер ҳосил олиш тўғрисида гапиришди.

Х. Албегов: Биз бундай деб ўйлаяпмиз: агар суғориладиган ерларга етарли ўғит солинса, бу ерлар гектар бошига юз центнердан кам маккажўхори дони бермаслиги керак. Суғориладиган ерлардан қанча ҳосил олиш одамга, унинг кайфиятига ва истагига боғлиқ. Кимдаки истак бўлса, жанговар кайфият билан ишласа, у тошлоқ ерларда ҳам маккажўхоридан 50 центнерга етказиб дон олади.

Мен маккажўхорини 1955 йилда эка бошладим ва биринчи йилиёқ саккиз гектар ерда гектар бошига сўталари билан бирга 230 центнер ҳосил олдим. Шуни айтмоқчиманки, бу экиннинг имкониятларини ҳеч ким билмайди. Ўтган йил 90 гектар ернинг ҳар гектаридан 115 центнердан қуруқ дон олдик. Бу йил эккан маккажўхоримизнинг анча қисмини баҳорда дўл уриб кетди. Шунга қарамай, биз гектар бошига 75-80 центнер дон оламиз.

Н. С. Хрушчев: Марк Озерний қанча ҳосил олди?

Залдан овоз: 224 центнер.

Н. С. Хрушчев: Днепропетровск областида яхши, лекин суғорилмайдиган ерларда шундай ҳосил олинди. Мен бу гапни, ўртоқ Албегов, сизнинг фикрингизни тасдиқлаш учун айтаяпман. Ҳақиқатан ҳам маккажўхорининг имкониятларини ҳанузгача ҳеч ким ўлчаб кўргани йўқ.

Сўнгра ўртоқ Албегов сўзини давом эттириб деди: агар биз суғориладиган ерлардан тўғри фойдалансак, бу ерларга ўғит солсак, бизнинг ерларимизда тағин ҳам кўпроқ ҳосил олиш мумкин. Ўғитлардан тўғри фойдаланилса, у ҳосилни жуда кўпайтиради. Маҳаллий ўғитларни минерал ўғитлар билан бирга баҳорда солиш кераклигига биз ўз тажрибамизда қаноат ҳосил қилдик. Ана шунда ҳосил мўл бўлади.

Ўртоқ Албегов звеноси келгуси йилда 200 гектарга маккажўхори экиб, гектар бошига камида 120 центнердан дон олишга қарор қилди. Бундан ташқари, ўртоқ Албегов СССР Олий Советининг депутати бўлганлиги сабабли ўзининг ўртоқлари билан бирга ўз тажрибаларини қўшни хўжаликларга ўргатмоқчи, илғор иш усулларини колхозчиларга ўргатиб, уларнинг беш минг гектар ерда маккажўхори ҳосилини оширишларига ёрдамлашмоқчи.

Кубань шоликорлик тажриба станцияси директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати **К. С. Кириченко** сўзга чиқиб айтдики, станция ходимлари кейинги йилларда шўр ва зах ерларни шоликорликка айлантириш билан шуғулланмоқдалар.

Н. С. Хрушчев: Ўша ерлардан буғдой экиш учун фойдаланса бўладими?

К. С. Кириченко: Дарров фойдаланиб бўлмайди. Ернинг нами кўп бўлганлиги сабабли кузги буғдой бўкиб қолади ва кам ҳосил беради. Шоли ҳосили йиғиштириб олинганидан кейингина, захкаш участкаларда инженерлик ишлари ўтказилиб бўлгандан сўнг буғдой экиш мумкин.

Ўртоқ Кириченко шоли экиш агротехникасига ва уни парвариш қилишга батафсил тўхталиб ўтди. Ерни бир текисда тўғри суғориш мўл ҳосил олишнинг биринчи шартидир. Шундай қилингандагина ҳамма участкалар нормал сув ичади. Мўл ҳосил олишнинг иккинчи шарти шуки, дейди олим, ерга минерал ўғитлар солиш керак.

Н. С. Хрушчев: Сизлар ўғитни қай тартибда солаяпсиз?

К. С. Кириченко: Икки марта соламиз: ўғитнинг асосий қисмини ерга баҳорда соламиз, қолган қисмини эса шоли бошоқ чиқараётган пайтда соламиз.

Н. С. Хрушчев: Ўша вақтда экинни қандай суғорасиз?

К. С. Кириченко: Экинларни минерал ўғитлар билан озиқлантириш суғориш режимига таъсир қилмайди. Самолётдан сепиб юборилган ўғит сувда эриб кетади. Ўша вақтда биз шолипояларда уч-беш кун сувни чиқармай, тиндириб қўямиз ва озуқали моддаларнинг ҳаммасини шоли тўла равишда ҳазм қилиб олади. Органик-минерал ўғитларнинг аралашмаси жуда яхши натижа беради. Бундай аралашма ўғитлар солинган ерларнинг ҳосили органик ёки минерал ўғитлар алоҳида солинган ерлардагига қараганда 10 центнер ошиқроқ бўлади.

Сўнгра ўртоқ Кириченко станция селекционерлари етиштирган шоли навларининг афзалликларини гапириб берди. Станция селекционерлари бу иш билан ўттиз йилдан кўпроқ вақтдан бери шуғулланиб келмоқдалар. Россия Федерациясидаги шоликорлик майдонларининг 75 процентига Кубань навлари экилмоқда. Кубань навларининг ўсиб-етилиш даври қисқароқ бўлса ҳам, аммо гуручнинг сифати чет эл навлариникига қараганда яхшироқдир.

— Шоли ўстиришни механизациялаш масаласига тағин ҳам батафсилроқ тўхталиб ўтмоқчиман,— деб давом қилди олим.— Биз бир қанча қийинчиликларни енгишга мажбур бўлмоқдамиз, махсус машиналар етишмайди. Биз асосан ўзимиз мослаб олган машиналар билан ишламоқдамиз. Шолини парвариш қилиш учун керакли техникани ишлаб чиқариш саноат асосида ташкил этилиши керак. Бизга ғилдиракли тракторлар даркор, чунки ўрмаловчи тракторлар шоликорлик ерларида ҳамиша ҳам яхши ва тежамли ишламайди.

Н. С. Хрушчев: Демак, ғилдиракли тракторлар яхши эканда.

К. С. Кириченко: Ҳа. Баллонлари кенг, резина қопланган ғилдиракли тракторлар керак. Мен шоликор хўжаликларини тағин ҳам мукаммалроқ ва иши унумлироқ машиналар билан яхшилаб таъминлаш тўғрисида гапираётирман. Турмуш қўяётган вазифалар шоликорлик масалалари билан шуғулланувчи каттароқ илмий муассасалар тузишни ҳам талаб қилади.

Ростов области сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **В. С. Рябичевский** сўзга чиқиб айтдики, Донда 151 минг гектар суғориладиган ерлар бор. Бизнинг суғориш системаларимиз янги, бу системалар Цимлянский сув омбори қурилганидан кейин ривожлана бошлади. Йўлимизда учраётган қийинчиликлар ҳақида гапирмоқчиман. Суғориш системасини лойиҳалаш ва қуриш вақтида фақат тўртта совхоз ташкил этиш мўлжалланган эди. Эски хўжаликлар эса, суғориладиган ерлардан фойдаланишга тайёрланмади. Кейинги беш-етти йил ичида областда 22 та узумчилик совхози ва 12 та сабзавотчилик совхози тузилди. Лекин бунда биз битта камчиликка йўл қўйдик: дон хўжаликлари тузишни эсдан чиқарибмиз.

1963 йилда кам ҳосил экинлар ва ўтлар экилаётган майдонларни камайтириш ҳисобига маккажўхори экиладиган майдонларни 36 минг гектар кўпайтирдик, сабзавот ва картошка экиладиган майдонни беш баравар, боғлар ва узумзорларни ўн бир баравар кўпайтирдик. Бу йил суғориладиган ерлардан 7 миллион пуд дон, 150 минг тонна сабзавот, 40 минг тонна узум ва мева, 142 минг тонна ем-хашак — асосан маккажўхори силоси олдик.

Суғориладиган ерларга минерал ўғитлар солиш дон экинларининг ҳосилдорлигини анча оширади. Бизнинг бир йилда икки марта ҳосил олиш имкониятимиз бор. Ростов тажриба-мелиорация станциясида 70 гектар ерга «безостая-1» навли буғдой экилиб, гектар бошига 32 центнердан ҳосил олинди. Сўнгра шу ерга маккажўхори экилиб, сўталари билан бирга 200 центнер кўкпоя олинди. Жданов номли колхозда 102 гектар ердаги жавдар кўкат ҳолида ўриб олиб, чорва молларга берилгандан кейин, маккажўхори экилган эди. Шу маккажўхори бир марта суғорилиб, сўталари билан бирга 4700 тонна кўкпоя олинди.

Дон етиштиришда ерларни суғориш нақадар самарали эканлигини илғорлар тажрибасида ўз кўзимиз билан кўрдик. «Золотаревский» совхозида звено бошлиғи Раиса Горажаева 1962 йилда 94 гектар маккажўхоризорнинг ҳар бир гектаридан 91,1 центнердан ҳосил олди. У 1 центнер маккажўхорини етиштиришга 0,22 киши — куни сарфлади. Маккажўхори донининг ҳар бир центнери 81 тийинга тушди. Бу йил Р. Горажаева звеноси 200 гектар ернинг ҳар гектаридан юз центнердан дон олишга сўз берди. Бу звено тўрт кишидан иборат. Ҳозир у ҳосилни ўриб-йиғиб олмоқда. Дастлабки якунлар маккажўхорикорларнинг ўз сўзлари устидан чиққанликларини кўрсатиб турибди.

Суғориладиган ерлардан шоли экиш учун фойдаланиш жуда фойдалидир. Областдаги учта шоликорлик хўжалиги 1962 йилда 1590 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 46 центнердан шоли олди.

Ростов областида дон экинларининг ва бошқа экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш ҳамда уларнинг ялпи ҳосилини кўпайтириш учун ҳамма имкониятлар бор. Суғориладиган ерлар майдонини 400 минг гектар кўпайтирмоқчимиз, ана шунда суғориладиган ерларимиз 550 минг гектарга етади. Янги суғорилган 400 минг гектар ердан 220 минг гектари дон экинлари экиш учун ажратилади. Булар қандай ерларга экилади? Маничнинг ўнг соҳилидаги ерларга экилади. Бу ерда шоликорлик учун суғориш системаси қурилмоқда. Бундан ташқари, қайир ерларни ўзлаштиришни мўлжаллаб турибмиз.

Сиз, Никита Сергеевич, энг яхши ва унумдор ерларга дон экиш кераклигини айтдингиз. Фикрингизга тўла қўшиламиз. Бу ерларга ўғит солинса, жуда кўп ҳосил беради. Сизнинг маслаҳатингизга амал қиламиз, минерал ўғитларни хўжаликларга ва экинларга оқилона тақсимлаб берамиз.

Мамлакат халқ хўжалигига жуда катта самара берадиган суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш тўғрисида қилинаётган ғамхўрлик учун Ростов областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари Сиз, Никита Сергеевичдан ниҳоят даражада миннатдордирлар.

Кабарда-Болқор АССРдаги Прохладний ишлаб чиқариш бошқармасидаги Чапаев номли колхознинг звено бошлиғи **Г. Х. Емешеванинг** сўзини кенгаш қатнашчилари диққат ва эътибор билан тингладилар.

Бизнинг звеномиз, деди у, 1961 йилда юз гектар участканинг ҳар гектаридан 101,4 центнердан маккажўхори олди. Биз далаларимизни қандай қилиб ўғитладик? Ерни ишлашга киришишдан олдин гектар бошига бир ярим центнердан аммиакли селитра ва 10-15 тоннадан гўнг солдик.

Бу йил звено 500 гектарга маккажўхори экди. Шундан 200 гектарнинг ҳосили силос учун ўриб олинади ва 300 гектарнинг ҳосили дон олиш учун йиғиб олинади. Биз 400 гектар ерга экиш олдидан сув бердик ва 420 гектар ердаги маккажўхорини ўсиш вақтида суғордик. Биз экинларни жуда яхшилаб ва қондириб суғордик. Звенода олти киши бор. Уларнинг ҳаммаси кучини аямай, астойдил меҳнат қилмоқда. Ҳосилни кўриб хурсанд бўлмоқдамиз. Ҳосилни комбайнлар билан ўриб олмоқдамиз. Биринчи кунларнинг натижаларига қараганда, гектар бошига 137-140 центнер сўта ёки тахминан 100-105 центнер дон олинмоқда. Келгуси йил биз тағин ҳам яхшироқ ишлаймиз, 300 гектар майдонга маккажўхори экиб, гектар бошига 115-120 центнер қуруқ дон олмоқ учун ерларни суғориш усулларидан моҳирлик билан фойдаланамиз.

Шимолий Кавказда етиштириладиган ялпи дон ҳосилининг ярмидан кўпроғини кузги буғдой бермоқда. В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг академиги **П. П. Лукьяненко** кузги буғдой ҳосилини ошириш дон етиштиришни ёппасига кўпайтиришни белгилаб беради, деб ҳисоблайди.

Институтимизнинг ходимлари, деди ўртоқ Лукьяненко, Шимолий Кавказнинг сувли зонасида минерал ўғитлар кузги буғдой ҳосилига катта таъсир ўтказишини аллақачон текшириб аниқладилар. Институт коллективи ўғит таъсирини ерда яхши сезадиган навларни яратиб берди. Чунончи «безостая-1» навли буғдой эски навларга қараганда икки-уч баравар ҳосил беради. Биз буғдой экиладиган ерларнинг ҳар гектарига бир хил миқдорда — 4,5 центнер ўғит солган бўлсак ҳам, лекин турлича ҳосил олдик. «Безостая-1» буғдойининг ҳосили 16 центнер, бундан олдин яратилган навларнинг ҳосили эса 8 центнер бўлди.

«Безостая-1» навли буғдой азотли ўғитларни айниқса яхши кўради. Бу буғдой бошоқ чиқараётган вақтда минерал ўғитлар билан озиқлантирилса, бу ўғит доннинг сифатига ҳам яхши таъсир қилади, яъни дон таркибидаги оқсил моддаси кўпаяди. Ўғитлар етишмаганлиги сабабли, биз бу навнинг мана шу имкониятидан кейинги вақтгача тўла фойдалана олмадик.

Никита Сергеевичнинг минерал ўғитлар ишлаб чиқариш кескин равишда кўпайтирилади, деган гапини эшитиб хурсанд бўлдик. Краснодар ўлкасида қурғоқчилик ахён-ахёнда бўлади. Шу сабабли бу ўлка шароитида ерга солинган ўғит энг кўп ҳосил олишни таъминлайди, десак бўлади. Бироқ, биз ўғитни ерга ўз вақтида ва тўғри сололмасак, фақат унинг ўзи биз кутган фойдани бермайди. Бунинг учун эса тегишли техника бўлиши керак.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Шимолий Кавказ ғаллакорлари олдига гектар бошига 40 центнердан кузги буғдой олиш вазифасини қўйди. Бу бемалол бажарса бўладиган вазифадир, дейди П. П. Лукьяненко. Биз бу вазифани бажариш учун зўр матонат ва ғайрат билан курашмоғимиз керак.

Бизда кузги буғдойдан гектар бошига қирқ центнер ва ундан ҳам кўпроқ ҳосилни бир йил эмас, балки уч-тўрт йилдан бери олиб келаётган хўжаликлар бор. Бу йил «Кубань» совхозида гектар бошига 47,5 центнер кузги буғдой олинди. Намгарчилик проценти 8-10 бўлганида шундай ҳосил олинди, агар стандарт намгарчилик 14 процентга ўтказилса, ҳосил бундан ҳам ортиқроқ бўлади. Ўлканинг қурғоқчилик бўлиб турадиган шимолий қисми учун бир оз чегиртма қилиш керак. Лекин ўлканинг шимолий қисмида ҳам 30 центнердан дон олиш мумкин. Бутун ўлкада ўрта ҳисобда эса гектар бошига 40 центнердан ҳосил олса бўлади.

Шимолий Кавказда қурғоқчилик зоналари ҳам бор: Ростов областининг шарқий қисми, Ставрополь ўлкаси шу зонага киради. Бу зонада ҳосил биз намни тупроқда қанчалик тўплаб қола олишимизга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бу зонадаги ерларнинг бир қисмини, менимча, қора шудгор қилиб қўйиш керак. Ана шунда, дейди ўртоқ Лукьяненко, шу зонадаги ерлардан барқарор ҳосил олиб туришимиз мумкин.

«Безостая-1» навли буғдой экиладиган ерлар учун,— дейди ўртоқ Лукьяненко,— қора шудгорнинг аҳамияти катта. Шудгор қилинган ерларга илгари биз кам ҳосил навларни экар эдик ва шудгор қилинмаган ерларга экилган ғаллага қараганда гектар бошига фақат тўрт-беш центнер кўп дон олар эдик. Шудгор қилиб қўйилган ерга экилган «безостая-1» буғдойи шудгор қилинмаган ерларга экилган буғдойга қараганда гектар бошига 15-20 центнер, баъзан эса 25 центнердан ҳам кўп дон беради. Қурғоқчилик зоналарида қора шудгорга экилган «безостая-1» буғдойи гектар бошига 40-50 центнер ва ҳатто 60 центнер дон бериши мумкин.

Сўнгра ўртоқ Лукьяненко, ҳозирги вақтда институтда кузги буғдой навларини янада такомиллаштириш соҳасида қандай ишлар қилинаётганлигини гапириб берди. Конкурс тариқасида синалаётган навлар орасида ўғитнинг таъсири «безостая-1» дан ҳам кўра кўпроқ натижа бераётган навлар бор. Лекин бу навлар донининг сифати «безостая-1» донининг сифатига ҳали ета олгани йўқ. Бу йил институт селекционерлари мамлакатнинг жанубидаги қурғоқчилик районлари учун ўзлари яратган «кубанская-29» ва «степнячка» деган буғдой навларини кенг миқёсда экиш учун топширдилар. Кўкпояни кўпроқ берадиган баланд бўйли нўхат нави ҳам яратилди.

Пировардида, П. П. Лукьяненко совет селекционерларининг ишига юксак баҳо берилганлиги учун ўртоқ Н. С. Хрушчевга, КПСС Марказий Комитетига ташаккур айтди. Бу юксак баҳо, деди у, бизни тағин ҳам яхшироқ ишлашга даъват қилади. Биз ҳам янги навлар яратмоқ ҳамда партия ва Совет ҳукумати томонидан қишлоқ хўжалиги олдига қўйилган вазифаларни бажармоқ учун тағин ҳам яхшироқ ишлаймиз.

Краснодар ўлкасидаги «Кубанец» совхозининг директори **Б. М. Баканов** хўжалик чорвачилигининг ем-хашак базасини қандай манбалар ҳисобига мустаҳкамлаётганлигини гапириб берди. Совхозда чорва моллар кўп. Яроқли ерларнинг ҳар гектарига ҳисоблаганда 200 центнердан кўпроқ гўшт етиштириб берилмоқда. Совхозда ем-хашак етиштиришни кўпайтирмоқ учун 240 гектар ерни суғориб, маккажўхори экишга қарор қилинди.

Тажриба муваффақиятли бўлиб чиқди. Совхозда ҳар бир гектар ерни суғоришга 154 сўм сарфланди, холос. Суғориладиган ерларнинг ҳар гектарига 800 куб метр сув бериш натижасида ҳозир гектар бошига 75 центнер дон ва 600 центнердан кўпроқ маккажўхори кўкпояси олинмоқда. Қилинган ҳисоблар шуни кўрсатиб турибдики, деди ўртоқ Баканов, энг оддий суғориш системасини қуришга қилинган сарфларнинг ҳаммаси уч йил ичида қопланади. Совхозда суғориладиган ерлар майдони яқин вақт ичида 260 гектар кенгайтирилади. Ерларни суғориш нақадар фойдали эканлиги кўриниб турибди. Суғориладиган ернинг ҳар гектари суғорилмайдиган ерларга қараганда уч баравар кўп ҳосил берди, маккажўхори дони центнерининг таннархи эса икки баравар камайди.

— Ўртоқ Н. С. Хрушчев,— деди ўртоқ Баканов,— бизнинг совхозимизда бўлди. Хўжаликнинг ҳамма ишчилари ва мутахассислари Никита Сергеевичнинг биз қилаётган меҳнатга шу қадар эътибор бераётганлигидан хурсанд бўлдилар. Албатта, биз маккажўхорининг катта имкониятларидан ҳали тўлиқ фойдаланаётганимиз йўқ. Биз янги йилда суғориладиган ерлардаги маккажўхорининг ҳар бир гектаридан юз центнердан дон олиш учун курашамиз.

Краснодар ўлка қишлоқ партия комитетининг биринчи секретари **Г. И. Воробьев** сўзга чиқиб айтдики, ўртоқ Н. С. Хрушчев Кубань қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари олдига ҳар бир гектардан 40 центнердан буғдой ва 50 центнердан маккажўхори олиш вазифасини қўйди. Павел Пантелеймонович Лукьяненко ўғит солиш натижасида кузги буғдойнинг ҳар гектаридан қўшимча равишда яна 16 центнер ҳосил олиш мумкинлигини айтиб ўтди. Бу йил биз ўлкада гектар бошига ўрта ҳисобда 26,3 центнердан буғдой олдик. Агар биз гектар бошига беш-олти центнер минерал ўғит солсак, қўшимча равишда яна 14 центнер буғдой олишимиз турган гап.

Органик ва минерал ўғитларни қўшиб ерга солиш тағин ҳам каттароқ натижа беришини фактлар кўрсатиб турибди. Қурғоқчилик зонасидаги Старо-Минск совхозида органик минерал ўғитларни ерга қўшиб солиш натижасида гектар бошига қўшимча равишда яна 22 центнер ҳосил олинди. «Первомайский» совхозида эса бундан ҳам кўпроқ қўшимча ҳосил олинди. Бу ерларга суперфосфат ва калий ўғитлари гектар бошига 1 центнердан ошиқ солингани йўқ. Агар гўнг билан аралаштирилиб, беш-олти центнер минерал ўғит солинганида эди, ҳосилдорликни тағин ҳам кўпроқ ошириш мумкин бўлур эди.

Ҳозир ўлка колхозлари ва совхозларида суғориладиган ерлар кенгайтирилмоқда. Биз ўлка партия комитетининг бюросида қишлоқ хўжалик мутахассислари билан маслаҳатлашиб олдик, дейди ўртоқ Воробьев, партия Марказий Комитетини ишонтириб шуни айтамизки, олдимизга қўйилган вазифани бажариш бизнинг шарафли ва фидокорона ишимиздир. Биз кубанликлар яқин йиллар ичида янги катта маррага эришиш — давлатга ҳар йил 400-450 миллион пуд ғалла берадиган бўлиш учун курашамиз.

Яқин-яқинлардагина Никита Сергеевич бизни давлатга 150 миллион пуд дон беришга даъват қилар эди. Бу йил биз мамлакатга 200 миллион пуддан кўпроқ дон берамиз. Ўртоқ Н. С. Хрушчев қўйган вазифани — мамлакатга йилига 400-450 миллион пуд ғалла сотиш вазифасини кубанликлар шараф билан бажаришларига шак-шубҳа йўқ!

Кенгаш қатнашчилари томонидан қизғин кутиб олинган ўртоқ **Н. С. Хрушчев** катта нутқ сўзлади.

Б. АВЕРЧЕНКО, Н. ГРИЗЛОВ,
Н. ЗАКОЛУПИН,
Н. КОСОЛАПОВ, С. МУНТЯН.

УКРАИНА ДАШТЛАРИ ЯШНАМОҚДА

ЯНГИ КАХОВКА (Херсон области). 28 сентябрь. (**Матбуот группаси**). Краснознаменск магистрал канали Каховка сув омборидан шаҳарнинг сал юқорироқ қисмидан бошланади. Днепр суви Таврия даштларига шу ердан тарамиб ҳаёт олиб боради.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев шу жойларда бўлди. У кеча Краснознаменск суғориш системасини кўздан кечирди. Анчагина ер массивлари, суғориладиган хўжаликларни бориб кўрди. Таврия даштларига у билан бирга сафарда Украина КП Марказий Комитетининг биринчи секретари П. Е. Шелест, республика Министрлар Советининг Раиси И. П. Казанец, Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Д. С. Коротченко, Украина КП Марказий Комитетининг секретари В. Г. Комяхов, Украина жанубий областлари партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари ҳам бордилар.

Суғориш системаларини кўздан кечириш Краснознаменск канали бош иншоотидан бошланди. Херсон область сув хўжалиги бошқармасининг бошлиғи Л. П. Головко каналнинг бош қисми ва биринчи участкаси секундига 380 кубометр сув бериши ва ўтказиши кўзда тутилганлигини айтди. У 500 минг гектардан зиёдроқ ерни суғориш имконини беради. Канал қурилиши билан бир пайтда ирригация системалари ҳам ўзлаштирилмоқда. Херсон областидаги Каховка, Голопристань ва Скадовск ишлаб чиқариш бошқармаларининг 30 та хўжалиги ҳозирнинг ўзидаёқ сув олди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев қурилишнинг қандай бораётганлиги, суғориладиган ерларда қишлоқ хўжалик экинлари экиладиган майдонларни кенгайтириш имкониятлари билан қизиқди. Украина ССР Министрлар Совети сув хўжалиги бўйича Давлат комитетининг раиси Е. Е. Алексеевский Никита Сергеевичга Краснознаменск ва Шимолий Қрим каналлари базасида суғоришни ривожлантириш истиқболлари тўғрисида гапириб берди.

Машиналар бош иншоотдан саккиз километр берида тўхтайди. Каховка магистрал канали шу ердан бошланади, Днепр дарёсининг суви Чаплин, Геническ ва Мелитополь ишлаб чиқариш бошқармалари колхоз ва совхозларининг далаларига шу ердан боради.

— Сув Мелитополгача етиб борадими?— деб сўради Никита Сергеевич.

— Ҳа, Мелитополь ва унинг атрофидаги ерлар сув олади,— деб жавоб қайтаради ўртоқ Алексеевский.— Канал иншоотлари 400 минг гектар ерни суғориш имконини беради. Бунинг 100 минг гектаридан шоли алмашлаб экиш учун фойдаланиш мумкин. Ялпи дон йиғиштириб олиш 560 миллион пудга етади. Канал қурилишини келаси йилиёқ бошласа бўлади.

— Қанчадан ҳосил олишни мўлжаллаяпсиз?— деб сўрайди Н. С. Хрушчев.

— Гектаридан 40 центнердан буғдой, 50 центнердан шоли, 70 центнердан маккажўхори олмоқчимиз.

— Илғор хўжаликлар суғориладиган ерларда гектаридан 80 центнердан, ҳатто ундан ҳам зиёдроқ маккажўхори дони етиштирмоқдалар. Сизлар ҳам ўз олдингизга шундай вазифани қўйишингиз керак,— дейди Н. С. Хрушчев.

Машиналар яна канал бўйлаб йўл олади. Унгда моҳирлик билан қазилган суғориш шохобчалари кўзга ташланади. Ёмғир ёғдирадиган машиналар ишлаяпти. Бу машиналар маккажўхори бачкиларини, кузги ғаллани суғоряпти, тупроқда нам тўплаш учун ёмғир ёғдирилмоқда. Птаховка қишлоғининг ёнида, канал ён бағрида оппоқ тошдан белги қўйилган ва: «Қрим га боради» деган ёзув бор. Шимолий Қрим канали бошланади. Бу каналнинг узунлиги 400 километрдан ортиқроқдир. Каховка — Жанкой участкасида сув ўзи оқиб бораверади, бу ёғида эса тўртта насос станцияси сувни 80 метр баландликка кўтариб беради.

«Қримводстрой» трестининг бошқарувчиси Т. П. Сенкевич изоҳ бериб турди. У канал қурилиши қандай бораётганлигини айтиб, унинг қуввати дастлабки лойиҳада кўрсатилганига нисбатан уч баравардан ҳам зиёдроқ кўпайтирилди, дейди. Шимолий Қрим канали 165 минг гектар ерни суғориш имконини беради. Каналнинг 61-километридан 125-километригача бўлган участкаси ҳозирнинг ўзидаёқ қуриб бўлинган. Днепр суви яқин орада Қримга оқади, келаси йил кўкламида эса далаларга таралади. Навбатдаги участкаси: 125-километри — Жанкой 1964 йилда барпо қилинади. Каналнинг қурилишини 1969 йилда бутунлай тамомлаш мўлжалланади. Ўшанда Қримнинг суғориладиган ерлари йилига 33 миллион пуд дон, кўплаб сабзавот ва бошқа маҳсулотлар беради.

— Яхши,— дейди Н. С. Хрушчев.— Лекин сув ўтказиш билан ҳамма иш битмайди ҳали. Ишни шундай уюштириш керакки, магистрал канал қуриш билан бир маҳалда суғориш системаси ҳам ўзлаштириб борилсин. Бу энг муҳими. Мирзачўлда комплекс ирригация системалари қурилиши соҳасида яхши тажриба орттирилган. Сизлар бу тажрибани ўрганмоғингиз керак.

Қишлоқ йўли «Нове життя» колхози далаларидан ўтади. Чапда маккажўхори ўрмонзорга ўхшаб турибди. Бу Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Украина ССР Олий Советининг депутати А. И. Романюк звеносининг участкаси.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев звено аъзолари, хўжалик раҳбарлари билан қизғин саломлашади. Колхозчилар М. Синякова, Т. Азовская Никита Сергеевичга катта гулдаста тақдим этадилар, звено бошлиғи А. Романюк эса суғориладиган ерларда етиштирилган маккажўхори сўталарини топширади. Ўртоқ Н. С. Хрушчев колхозчиларга раҳмат айтди. Маккажўхоризорларни кўздан кечириш бошланади.

Никита Сергеевич қандай агротехника қўлланилганлигини, экин неча марта суғорилганлигини сўрайди.

— Участкада «ВИР-156» гибриди ўстирилади,— дейди А. Романюк.— Маккажўхорини беш марта суғордик. Биринчи суғоришга 800 кубометр сув кетди, бутун ҳосил тўплаш даврида гектарига уч минг кубометр сув сарфладик.

— Бу кўплик қилади,— дейди Н. С. Хрушчев.— Яқинда мен Кубанда бўлдим. У ердаги «Кубанец» совхозида бу йил маккажўхорини икки марта суғориб, гектарига 800 кубометрдан сув сарфлашди, гектаридан эса 75 центнердан маккажўхори дони йиғиштириб олишди. Сизлар қанчадан ҳосил кўтаряпсиз?

— Гектаридан 85 центнердан,— деб жавоб қайтаришди.

— Баракалла!— дейди Н. С. Хрушчев.

Никита Сергеевич айрим сўталар хомлигига, сара эмаслигига эътиборни жалб этади. Бу қандайдир минерал моддалар ўсимликларга етишмаганлигининг аломати. Ўғитдан янада яхшироқ фойдаланиш керак.

Шундан кейин Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари «Радянська Украина» колхозининг А. Ф. Серик бошлиқ звеноси маккажўхори ўстираётган кўшни далага ўтадилар. Бу артелнинг деҳқонлари об-ҳаво шароити ноқулай келишига қарамай, ғалладан мўл ҳосил йиғиштириб олдилар. Гектаридан ўрта ҳисобда 25,6 центнердан дон, шу жумладан қарийб 20 центнердан кузги буғдой олинди. 444 гектар шолипоянинг ҳар гектаридан 55 центнердан шоли йиғиштириб олинди. Бошқа экинлардан ҳам чакки ҳосил олингани йўқ. Колхознинг бир талай маккажўхориси суғориладиган ерларда ўстирилади. Никита Сергеевич шундай участкалардан бирига яқин келиб, шундай деди:

— Маккажўхорингиз яхши-ю, лекин кўчат қалин.

— Бу — маккажўхори силосга экилган,— дейди ўртоқ Серик.

— Барибир,— дейди Никита Сергеевич,— силос қилинадиган маккажўхорини ҳам қалин экиб бўлмайди. Кўпгина кўкпоя олинади-ю, сўталари эса кам бўлади, бундай силос молни тўқ тутмайди.

Маккажўхоризорда Херсон комбайнсозлари яратган янги комбайн ишламоқда. Заводнинг бош конструктори А. П. Соломикин янги машинанинг иш принципларини тушунтириб беради. Бу комбайн билан маккажўхорини силосга ҳам, дон учун ҳам йиғиштириб олса бўлади. У пояларидан сўталарни осонгина қайириб олади, бу сўталарнинг пўстлоғини ажратади, поясини эса майдалайди. Машина бўйи баланд маккажўхорини ҳам осон йиғиштириб олади. «Херсонец-7» комбайни хўжаликда ишлаб чиқариш тажрибасидан ўтмоқда.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев «Нове життя» колхози далаларига қайтади. У «Днепр-200» маккажўхори нави экилган экинзорни кўздан кечиради.

— Маккажўхори жуда соз,— дейди Никита Сергеевич.— Бўйига қаранг-а. Афтидан, тўрт-беш метр келади. Лекин қатор орасини 70 сантиметр эмас, 90 сантиметр қолдириб экканингизда борми, сўталари анча йирик бўларди. Ҳосили ҳам анча мўл бўларди.

Бундан икки йил муқаддам,— дейди Н. С. Хрушчев, мен «Политотдел» колхозида Люба Ли звеносида бўлган эдим. У маккажўхорини 60x60 сантиметр қилиб экмоқчи бўлган эди. Мен ўшанда унга турли схемаларни: 60x60, 70x70, 90x90 сантиметр схемаларини синаб кўриб, шундан энг яхшисини танлаб олишни маслаҳат бердим. Люба Ли шундай қилди. Қатор оралари 90 сантиметр қилиб экилган жойда маккажўхоридан мўл ҳосил олинди. Сизлар ҳам шундай тажриба ўтказиб кўринг.

— Сизнинг қўлингизда катта бойлик — суғориладиган ерлар бор,— дейди Никита Сергеевич Хрушчев колхозчилар билан хайрлашар экан,— бу бойликдан оқилона фойдалана билиш ҳам керак.

Қора денгиз соҳилида, Скадовскдан унча олис бўлмаган жойда «Скадовск-90» совхозининг шолипоялари жойлашган. Шоли бу атрофда янги экин. Бундан икки йил муқаддам шу ерлар нуқул шўрхок эди. Бу ерларда ҳеч қанақа экин ўсмайди деб ҳисобланарди. Энди бўлса ғаллакорлар шолидан мўл ҳосил йиғиштириб олмоқдалар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевни Скадовск ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи И. А. Куркурин, совхоз директори В. З. Ткачук, қўшни «Радянська Украина» колхозининг раиси Г. С. Попович кутиб олдилар. Улар ўртоқ Хрушчевга шоли солинган халтача ва икки боғ шоли тақдим этадилар. Халтачага ва шоли боғламларидаги ленталарга: Скадовск ишлаб чиқариш бошқармасининг шоликорлари бу йил гектаридан 50-53 центнердан шоли йиғиштириб оладилар. «Скадовск-90» совхози, «Дубовск-129» сорти, кузда тутилган ҳосил — 45 центнер, «Радянська - Украина» колхози — «Краснодар-424» шоли сорти, ҳосил — 65 центнер» деган сўзлар ёзилган. Бу биринчи йил шоликорлик қилаётган хўжаликларнинг рапортидир.

— Бир центнер шоли қанчага тушяпти?— деб қизиқади Никита Сергеевич.

— Тўрт сўм йигирма икки тийинга тушяпти,— дейди совхоз директори ўртоқ Ткачук.— Давлат бизга бунинг учун 22 сўм тўлайди. Шоли — баракали экин. Бир центнер шоли етиштиришга 0,21 киши-куни сарфланади. Бизнинг ҳисобларимизга қараганда, шоликорликдан биринчи йилиёқ 320 минг сўм соф даромад оламиз.

Н. С. Хрушчев шолипояга яқин келади. Шоли пишган. Шолипоядаги сувда эса зоғора балиқ, товон, сазан балиқлари сузиб юрганлиги кўриниб турибди. Украина балиқ хўжалиги илмий тадқиқот институтининг старший илмий ходими, биология фанлари кандидати Аэлита Константиновна Чижик совхоз шолипояларида ўтказилаётган тажрибалар ҳақида гапириб берди. Кўкламда шолипояларга майда балиқлар қўйиб юборилганида ҳар биттаси 10-20 грамм келар эди, ҳозир бўлса ҳар биттаси 300-400 грамм келадиган балиқ тутилмоқда. Шолипояларда зоғора балиқ айниқса яхши усяпти.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев бир гектар ерда қанча балиқ етиштириш мумкинлиги билан қизиқади.

— Ҳозир бир центнердан балиқ оляпмиз,— деб жавоб беради А. К. Чижик. Балиқ етиштиришга кетаётган сарф унча катта эмас.

Никита Сергеевич совхоз меҳнаткашларига ишлаб чиқаришни ривожлантиришда муваффақиятлар тилайди.

Куннинг иккинчи ярмида Н. С. Хрушчев республика партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, олимлар, ирригаторлар, қурувчилар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари билан Украинанинг жанубидаги ерларни бундан кейин ҳам ўзлаштириш масалалари юзасидан суҳбатлашди.

ТОШКЕНТДАГИ пайпоқ-трикотаж фабрикасининг коллективи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 46 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Фабрика ишчилари кундалик топшириқларни ошириб адо этмоқдалар. Суратда: мастер А. Севрекова ва тикувчи Ш. Маҳмудова ўртоқлар.

В. Салов фотоси.

ПУХТА ҲОЗИРЛИК

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорларида марксизм-ленинизм пропагандасини йўлга қўйишни яхшилаш, бу ишнинг ғоявий савиясини ошириш ҳамда оммага сиёсий билимларни ёйиш формаларини такомиллаштириш зарурлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди. Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводи партия комитети партия маорифи шохобчаларида янги ўқув йилига ҳозирлик кўришда ана шу кўрсатмага асосланиб иш тутди.

Ўтган ўқув йилида бир мунча камчилик ва хатоларга йўл қўйилган эди. Жумладан, ўқувчиларни билим даражалари ва истаклари ҳисобга олинмай ўқишга жалб қилинди. Бунинг натижасида инженер бошланғич сиёсий мактабда ўқишга ёзилган бўлса, маълумоти паст бўлган бир группа ўртоқлар назарий семинарларда қатнашдилар. Бу ҳол айрим тўгаракларда ўқишни нормал олиб боришга қисман салбий таъсир кўрсатди.

Бу йилги ўқув йилида ана шу камчиликлар содир бўлмаслиги учун олдиндан пухта ҳозирлик кўрилди. Цех партия ташкилотларининг секретарлари сиёсий ўқишга одамлар танлашда жавобгарликни чуқур ҳис этган ҳолда иш олиб бордилар. Улар ҳар бир тингловчи билан яккама-якка суҳбат ўтказиб, уларнинг билим даражалари ва истакларига қараб партия сиёсий ўқувига ёздилар. Бу, завод партия комитетига ўқишнинг қайси формасини кўп ташкил этишни олдиндан билиб олиш имконини берди.

Тингловчиларнинг хоҳишлари ҳисобга олинган ҳолда 1963—1964 ўқув йилида завод бўйича аниқ экономикани ўрганадиган 12, марксизм-ленинизм асосларини ўрганиш бўйича 6, КПСС тарихини ўрганиш бўйича 3, ҳаммаси бўлиб 30 дан ортиқ тўгарак ташкил этилди, бу тўгаракларга коммунист ва партиясизлардан 668 киши жалб этилди.

Завод партия комитети ишчилар ва инженер-техник ходимларнинг сиёсий онгини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Шу кунларда ишчилардан 138 киши институт, 77 киши ҳар хил техникумларда сиртдан ўқиб, ўз сиёсий ва техника билимларини оширмоқдалар. Бундан ташқари 55 киши партия активи мактабида, кўпгина коммунистлар кечки марксизм-ленинизм университетида ўқиб илм олмоқдалар. 226 ишчи завод ҳузуридаги кечки ишчи-ёшлар мактабида ўқишга жалб қилинган.

Завод цехларида ташкил этилган коммунистик меҳнат мактабларига кўпгина ёшлар жалб этилди. Бу мактабларнинг тингловчилари марксизм-ленинизм назарияси, КПСС XXII съезди, партия Марказий Комитети ноябрь ва июнь Пленумларининг материаллари ва конкрет экономикани ўрганишади, темир-йўл корхоналарининг илғор тажрибалари тўғрисида лекциялар тинглашади. Ўқувчилар совет мамлакатининг фан ва техника соҳасидаги ютуқлари билан таништириб борилади. Новаторлар билан учрашувлар ўтказилади. Бу эса ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда яхши натижа беради, албатта.

Партия комитети пропагандистларни танлашга айниқса катта эътибор берди. Чунки ўқишларнинг ғоявий жиҳатдан юксак савияда ўтиши биринчи навбатда пропагандистларнинг малакасига боғлиқ. Ана шунга амал қилиб, бу ишда бой тажриба орттирган, олий маълумотли коммунистлардан 40 киши пропагандист этиб тасдиқланди. Инженер О. Носков — ана шу қирқ пропагандистнинг бири. У ўтган ўқув йилида «Коммунизм авлодининг амалий иши» деган темадаги тўгаракка раҳбарлик қилган эди. У машғулотни муваффақият билан якунлади. Тингловчилар унинг пропагандистлик қобилиятига юксак баҳо бердилар. Ўртоқ Носков бу йил конкрет экономикани ўрганиш тўгарагига пропагандист қилиб тасдиқланди. Бош металлург Ч. Одалош, инженер В. Болдак ва бошқалар ҳам тажрибали, ўз ишини севган пропагандистлардандир. Пропагандистлар учун махсус семинарлар ҳам ташкил этилди, уларга методик кўрсатмалар берилди.

Тингловчилар ва пропагандистлар партия маорифи шохобчаларида янги ўқиш йили бошланадиган кунга пухта ҳозирлик билан келдилар.

Ж. МАҲМУДОВ,
пропагандист.

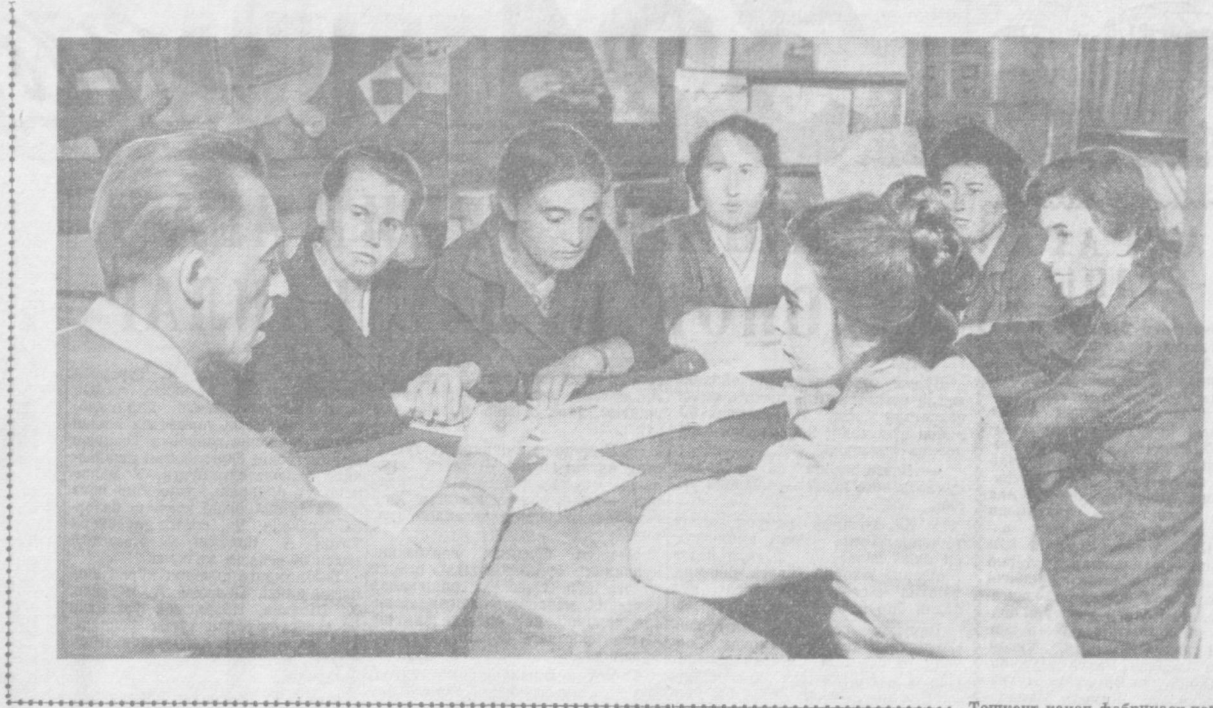

Тошкент каноп фабрикаси партия ташкилоти партия маорифи шохобчаларида бошланадиган янги ўқув йилига зўр тайёргарлик кўрди. Ишлаб чиқаришни яхши биладиган ва сиёсий жиҳатдан етук 14 пропагандист махсус тайёргарликдан ўтди. Улар партиямиз Марказий Комитетининг июнь Пленуми ҳужжатларини пухта ўргандилар.

Суратда: фабрика партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Маликов пропагандистлар билан суҳбатлашмоқда.

В. Салов фотоси.

БУГУН ПАРТИЯ СИЁСИЙ МАОРИФИ ШОХОБЧАЛАРИДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНАДИ

МИЛЛИОНЛАРНИНГ ЛЕНИНЧА УНИВЕРСИТЕТИ

БУТУН СОВЕТ ХАЛҚИНИ КОММУНИСТИК ОНГЛИЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАШ, БАРЧА СОВЕТ КИШИЛАРИДА ИЛМИЙ-МАТЕРИАЛИСТИК ДУНЁҚАРАШНИ ШАКЛЛАНТИРИШ КОММУНИСТЛАР ВА ПАРТИЯСИЗЛАРНИНГ МАРКСЧА-ЛЕНИНЧА НАЗАРИЯНИ ЎРГАНИШЛАРИНИ БУТУН ЧОРАЛАР БИЛАН КУЧАЙТИРИШНИ ТАЛАБ ҚИЛАДИ. МАРКСЧА-ЛЕНИНЧА НАЗАРИЯНИ ЎРГАНИШНИ ТУРМУШ БИЛАН ЧАМБАРЧАС БОҒЛАГАН ҲОЛДА ОЛИБ БОРИШ, МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ОЛГАН БИЛИМЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА ЭНГ ЯХШИ НАТИЖАЛАРГА ЭРИШИШЛАРИГА КЎМАКЛАШАДИГАН, СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ҲАЁТИДА КОММУНИСТИК ИЖТИМОЙ МУНОСАБАТЛАРНИ ВА КОММУНИСТИК АХЛОҚНИ ҚАРОР ТОПТИРИШГА ЁРДАМ БЕРАДИГАН БЎЛИШИ УЧУН ҲАРАКАТ ҚИЛИШ КЕРАК.

(КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қароридан).

Рақамлар тили билан

УТГАН ЎҚУВ ЙИЛИДА:

● Областимиз шаҳарларида партия сиёсий маорифи шохобчаларининг турли формаларида 154103 киши, шу жумладан 47232 коммунист ва 106871 партиясиз ўқиди.

● Халқ университетлари, сиёсий ўқув мактаблари, курслар ва ишлаб чиқариш-техника малакасини ошириш тўгаракларида 37335 киши шуғулланди.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИДА:

● Областимиз шаҳарларида сиёсий маориф шохобчаларида 200 минг меҳнаткаш ўқийди.

● Тўгараклар, сиёсий ўқув мактаблари ва ишлаб чиқариш-техника билимларини оширишга қаратилган семинарларда 60 минг киши шуғулланади.

● Область шаҳарларида 78 халқ университети ишлайди.

● 30 мингга яқин киши марксча-ленинча назариянинг айрим масалаларини ўрганади.

● Утган ёз даврида 3795 пропагандист махсус тайёргарликдан ўтди.

МУВАФФАҚИЯТЛАР ГАРОВИ

Ўтган йили областимизнинг ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари партиямиз Программасини, КПСС XXII съезди қарорларини ва КПСС Марказий Комитети Пленумлари материалларини ўрганган эдилар.

Шаҳар ва район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, уларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан қуроллантиришда бирмунча ташкилий-оммавий ишларни амалга оширишди. Партия маорифи шохобчаларида 154103 киши билим олди. Шунингдек халқ университетларида, ишлаб чиқариш техника ўқувида, мактаб ва курсларда 37 минг 335 киши билим олди.

Тўгарак ва семинар раҳбарлари машғулотларни ўтишда ҳар бир ўқувчининг билим ва кучига эътибор беришди. Тингловчиларнинг активлигини ошириб, уларнинг ҳар бир тема юзасидан пухта билимга эга бўлишлари учун барча шароитларни яратиб беришди. Кўргазмалардан моҳирлик билан фойдаланилди. Айниқса бу соҳада ўртоқ Дубинчик пропагандист бўлган Тошкентдаги каноп фабрикасида ташкил этилган сиёсий ўқиш тўгарагининг иши мақтовга сазовор бўлди. Пропагандист машғулотларга атрофлича пухта тайёрланиб тингловчиларни ҳам материалларни пухта ўрганишга даъват қилди. У корхона ҳаётидан кўпгина мисолларни келтириб, темани ишлаб чиқаришга боғлаган ҳолда олиб борди.

Бекобод металлургия заводида пропагандист ўртоқ Ладиженскийни жуда ҳурмат қилишади. У ўзига топширилган ишни сидқидиллик билан адо этиб, металлургларнинг ғоявий билимини оширишга муносиб ҳисса қўшди. Олмалиқ шаҳридаги 1-қурилиш бошқармасининг пропагандисти Дюкова, Тошкентдаги тўқимачилик комбинатининг пропагандисти Гаврилова, Оҳангарон кўмир разрези участкасининг пропагандисти Ершова ва бошқа кўпгина ўртоқлар ҳам ўзларига топширилган ишни муваффақиятли бажардилар.

Ўтган ўқув йилининг ютуқларидан яна бири шу бўлдики, кўпгина шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари иқтисодий ва назарий конференцияларнинг тез-тез ўтиб туришига муваффақ бўлишди. Олтинтопган комбинатида ўтказилган назарий конференция айниқса диққатга сазовордир. Комбинат директори ўртоқ Поклонский «Комбинат цехларида меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш тўғрисида» доклад қилди. Доклад юзасидан бўлган музокараларда ишлаб чиқариш илғорлари ва мастерлардан 12 киши сўзга чиқиб, ўзларининг фикр ва мулоҳазаларини ўртага ташлашди.

Бундай назарий конференциялар Оҳангарон, Тошкент, Бекобод, Чирчиқ ва бошқа шаҳарларда ҳам бўлиб ўтди. Шаҳар партия комитетлари пропагандистларнинг тажрибаларини доимо оммалаштириб туришди.

Лекин шу билан бир қаторда ўтган ўқув йилида камчиликларга ҳам йўл қўйилди. Тошкентдаги, Янгийўлдаги, Чирчиқ ва Бекобод шаҳарларидаги бир қанча партия ташкилотлари коммунистлар билан яккама-якка суҳбатлар ўтказиб, уларнинг қайси тўгаракларда ўқишга мойиллиги борлиги билан қизиқишмади. Тингловчиларнинг маълумотлари тўла ҳисобга олинмаган ҳолда, орқаворатдан туриб тўгарак ва семинарларга ёзиб қўйиш ҳоллари ҳам рўй берди. Олмалиқ оҳак заводида, Оҳангарондаги ремонт заводида, Янгийўлдаги «Нормаль» заводида, Тошкентдаги гўшт комбинатида ана шундай бўлди.

Бу йил областимиз шаҳарларидаги меҳнаткашлардан 200 мингдан ошиғи сиёсий ўқиш тўгаракларида билим олиш истагини билдиришди. Ўтган йилга нисбатан тингловчиларнинг сони анча кўпайди.

Бу йил кадрларнинг иқтисодий билимларини оширишга катта аҳамият берилади. Бу йил 60 мингдан ортиқроқ киши корхона экономикасини ўрганиш тўгаракларида билим олишади. Кўпгина коммунистлар, партиясизлар фалсафа, диалектик ва тарихий материализм, илмий-атеизм, коммунистик тарбиянинг асосларига доир фанларни ўрганадилар.

КПСС тарихини ўрганувчиларнинг сони ҳам ўтган йилга нисбатан анчагина кўпайди. Кадрларнинг профессионал-техника билимларини оширишга ҳам катта аҳамият берилади. Шаҳарларимизда 78 та халқ университетлари ишлай бошлайди. Шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари марксизм-ленинизм назариясини мустақил ўрганувчилар учун ҳам барча шароитларни яратиб берадилар.

Биз янги ўқув йилига ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрдик. Саноат область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари, шунингдек область сиёсий маориф уйи ходимлари пропагандистларнинг малакаси ва маҳоратини ошириш йўлида бир қанча ишлар қилдилар. Семинарлар ўтказилиб, пропагандистларнинг машғулотларга қандай тайёргарлик кўрганликлари юзасидан кўпгина тажрибалар ўртоқлашилди. Ёз ойлари давомида 3795 пропагандист ўқиди, ўз маҳоратини оширди. Партия ташкилотларимиз пропагандист кадрларни танлашга жиддий эътибор беришди. Кўпгина партия ва совет ходимлари пропагандистлик ишларига жалб қилинди. Шунингдек инженер-техниклар, илмий ходимлар ва олий ўқув юртларининг ўқитувчиларидан ҳам пропагандистлар танланди.

Эндиги асосий вазифа ўқишнинг дастлабки кунидан бошлаб ҳар бир тўгаракда машғулотларнинг юқори савияда ўтишини таъминлашдан иборатдир.

И. БОБОХОНОВ,
Тошкент область ва шаҳар партия комитетлари сиёсий маориф уйи мудирининг ўринбосари.

ҲАММА ЎҚИЙДИ

Кишиларни ғоявий жиҳатдан чиниқтиришда барча тадбирлар билан бир қаторда партия сиёсий ўқиши муҳим ўрин тутади. Шу туфайли ҳам фабрикамиз партия ташкилоти бу масалага жиддий аҳамият бераяпти.

Фабрика коммунистлари бу йилги партия сиёсий ўқувига пухта тайёргарлик кўрдилар. Биз аввало ишни пропагандистлар танлашдан бошладик. Пропагандистликка сиёсий онгги юқори, меҳнатда ва шахсий ҳаётда ҳаммага ўрнак бўлаётган кишилар тайинланди.

Фабрикамизда бир ярим мингга яқин киши ишлайди. Юздан ортиқ коммунистларимиз бор. Ўтган ўқув йили 14 та тўгарак машғулотлар олиб борган бўлса, бу йил уларнинг сони 18 га борди. Шулардан 8 таси КПСС тарихи, 6 таси конкрет экономика, 2 таси кундалик сиёсатни ўрганиш ва 2 таси коммунистик меҳнат тажрибаси мактабидир. Бу тўгаракларда 400 га яқин киши таҳсил кўради.

Ўтган йиллардаги сиёсий маориф ўқиши тажрибаси шуни кўрсатдики, қайси тўгаракда машғулот юқори савияда ўтказилган бўлса, ўша участкада ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ҳам анча яхшиланган. Масалан, ўртоқ Д. Швец бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари ўтган ўқув йилида барчага ўрнак бўлдилар. Бригада ишчилари машғулотларга актив қатнашиб, ишлаб чиқаришда ҳам пешқадамликни қўлдан бермадилар. Бу бригада ишда ҳам, маънавий жиҳатдан ҳам ҳамиша илғор. Бригаданинг шу йилнинг 9 ойи планини ортиғи билан ўринлатиб қўйганига анча бўлди. Меҳнат унумдорлиги ҳар бир ишчига ҳисобланганда 116 процент адо этилди. Хомашёни тежаб-тергаб сарфлаш натижасида 2 процент тери иқтисод қилинди.

Сиёсий маориф ўқишининг кишиларни чиниқтиришдаги ролини исботламоқ учун яна бир мисол келтирмоқчиман. Коммунист ўртоқ У. Иброҳимов бултур конкрет экономика тўгараги тингловчиси эди. У ишлаб чиқариш экономикасини чуқур ўрганиш натижасида оддий ишчидан смена бошлиғи лавозимига кўтарилди. Ўртоқ Иброҳимов ўз устида кунт билан ишлайди. У бошлиқ смена ҳозир фабрикада олдинги ўринларда бораётир.

Партия сиёсий ўқишига пухта тайёргарлик кўришда фабрика партия ташкилоти томонидан тузилган ва жамоатчилик асосида ишлайдиган сиёсий маориф кабинети муҳим роль ўйнади. У пропагандистларнинг штабига айланади. Кабинет ходимлари беш кишидан иборат бўлиб, унга коммунист ўртоқ В. Фокина бошчилик қилмоқда. Кабинетда пропагандистларга вақти-вақти билан методик кўрсатмалар бериб турилади.

Машғулотларнинг қизиқарли ва тушунарли бўлиши пропагандистларнинг яхши танланганлигига, машғулотларнинг фабрика ҳаётига яқин бўлишига боғлиқ. Ана шунга эришиш учун пропагандистлар билан муттасил иш олиб боришимиз лозим. Биз вақти-вақти билан тўгарак раҳбарлари ишини бюро мажлиси муҳокамасига қўйишни планлаштирдик.

Фабрикамиз шу дамгача ишлаб чиқариш планларини муттасил бажариб келяпти. 8 ойлик план 107,2 процент қилиб адо этилди. Маҳсулот таннархи анча камайтирилди. Янги ўқув йилида олиб бориладиган барча сиёсий-тарбиявий ишларимиз етти йилликнинг бешинчи йилини муносиб якунлашга қаратилади.

А. АНАНЬЕВА,
Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси партия ташкилотининг секретари.

215 ТА ТЎГАРАК

Партия сиёсий ўқуви идеология ишининг ажралмас қисмидир. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида бу муҳим масала билан кун сайин, соат сайин шуғулланиш лозимлигини, коммунистлар ва партиясизларнинг сиёсий онгини ошириш учун барча чора-тадбирларни кўриш кераклиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Оҳангарон шаҳар партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари шунга амал қилиб саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари, муассасаларда партия маорифи ўқувини бошлашга пухта тайёргарлик кўрдилар, уни ҳар томонлама шайланган ҳолда кутиб олдилар.

Янги ўқув йилига тайёргарлик кўришда ўтган йили йўл қўйилган камчиликларни такрорламасликка алоҳида эътибор берилди. Партия маорифининг янги формалари ташкил этилди. Тўгараклар, семинарлар, турли хил мактабларга ишчан, меҳнатда, юриш-туришда барчага ўрнак бўлаётган, сиёсий тайёргарлиги етарли мутахассислар пропагандистлар қилиб тайинланди.

Шаҳарда ҳаммаси бўлиб 185 та сиёсий маориф тўгараги ташкил этилди. Бундан ташқари 30 та назарий семинарда, тўртта коммунистик меҳнат тажрибаси мактабида машғулотлар олиб борилади. Бу йил биринчи марта илмий атеизм мактаби ташкил этилди. Бу мактабда атеистик темаларда лекция ва докладлар ўқилади, суҳбатлар ўтказилади. Худди шундай «Коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси» мактаби ҳам иш бошлайди. Шу билан бирга савдо, медицина ходимлари учун ҳам айрим-айрим иқтисодий мактаблар ташкил этилди. 9-шахтада эса икки йиллик иқтисодий мактабнинг машғулотлари бошлаб юборилади.

Партия сиёсий маорифи шохобчаларига ҳаммаси бўлиб 5 мингдан ортиқ тингловчи жалб қилинди. Уларнинг 3 минги партиясизлардир. 2 минг киши эса хотин-қизлар ҳисобланади. Бу ўтган йили партия-сиёсий ўқувига жалб қилинганлар сонига қараганда 1,5 баравар кўп.

И. АҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

БИЛИМЛАРНИ ЧУҚУР ЎРГАНАМИЗ

Заводимиз партия ташкилоти янги ўқув йилига катта тайёргарлик кўрди. Корхонамизда КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, конкрет экономикани ўрганишга оид семинарлар ташкил этилган. Семинарларни олиб борувчи пропагандистларни танлашга алоҳида эътибор берганмиз. Сиёсий онги ўсган, меҳнатда шахсий ўрнак кўрсата оладиган, омма орасида обрў-эътиборга эга бўлган кишиларнигина пропагандистликка тавсия этдик.

КПСС Марказий Комитети раҳбар ходимларнинг идеология ишларида шахсан иштирок этишларини талаб этмоқда. Қандай лавозимда ишлашидан қатъий назар ҳар бир раҳбар тўгарак ёки семинарлар машғулотини олиб бориши, ишчилар орасида сиёсий докладлар, лекция ва суҳбатлар билан чиқиши шарт.

Бу йил корхонамиз сиёсий маорифи шохобчаларида 36 та тўгарак иш олиб боради. Уларнинг назарий конференцияларида мингдан ортиқ киши қатнашади. Илғор ишчиларимизнинг бир қисми пойтахтимизда ташкил этилган кечки марксизм-ленинизм университетига кириб ўқишмоқчи.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ,
«Ўзбексельмаш» заводининг инженери.

ЁШ ПРОПАГАНДИСТ

Смена иши тугади. Фабрика ҳовлисига оқшом чўкди. Дугоналар ўзаро суҳбатлашиб корхона дарвозасидан чиққан ҳам эдиларки, Салима улар билан хайрлашиб кутубхона томон бурилди.

Сиёсий маориф кабинети турли темадаги адабиётларга бой. Кечқурунлари кабинет мудирининг қўли-қўлига тегмайди. Салима ҳам кеча кўриб улгурмаган китобларини олдида, дераза олдига бориб ўтирди. У В. И. Лениннинг «Ёшлар союзининг вазифалари» асарини қунт билан ўқиб, қисқа-қисқа тезислар олди. Сўнг КПСС XXII съезди материалларини яна бир бор кўздан кечирди. Бу китобларни ўрганишида жон бор. Ёш пропагандист янги ўқув йилида ўтказадиган суҳбатларининг бирини ўз замондошлари қаҳрамонлигига бағишламоқчи. Комсомол-ёшлар коммунизм қурилишида асосий куч эканлигини, уларнинг тарбияси, ахлоқи, онгидаги олий фазилатларни пропаганда қилишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган.

Партиямиз Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорлари С. Мусаева учун асосий йўлланма бўлмоқда. У ёз бўйи Пленум материалларини пухта ўрганиб, ўз сиёсий онгини оширди. Шу асосда қизиқарли суҳбат программасини тузиб чиқди. Мана бугундан бошлаб Тошкент тўқимачилик комбинати тўқув фабрикаси ишчилари ўз дугоналари суҳбати ва лекцияларини мароқ билан тинглайдилар. Унинг машғулотларидан тингловчилар мамнун бўлишига ишончимиз комил. Кўп кунлик жиддий тайёргарлик бунга гувоҳдир.

Суратда: пропагандист, смена мастери ўртоқ С. Мусаева.

А. Абалян фотоси.

321 минг ТОННА пахта УЧУН!

МАРРАГА ЕТДИК

Бригадамиз бўйича бу йил 115 гектар ерга чигит эккандик. Ана шу майдоннинг ҳар гектаридан 24,5 центнердан «оқ олтин» кўтаришни планлаштиргэндик. Бундан уч кун аввал давлатга 300 тонна пахта топшириб планимизни муваффақият билан адо этдик. Даламизда ҳали ҳосил кўп. Имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб яна 100 тонна пахта топшириш учун қўшимча мажбурият олдик. Бу йил биз пахтанинг кўп қисмини машиналарда териб олаётирмиз. Механик-ҳайдовчи ўртоқ Икром Азаматов «зангори кема»си билан ҳар куни бригадамиз хирмонига 4,5—5 тоннадан пахта тўкаяпти. Чевар теримчилардан Рихси Мўминова, Ҳабибулла Эргашев, Муҳаббат Зокирова, Жамила Мамадалиевалар бир кунда 150—200 килограммга етказиб пахта теришаяпти. Даламизда етиштирилган мўл ҳосилнинг сўнгги граммигача ерда қолдирмай йиғиб-териб, Улуғ Октябрь байрами шарафига мажбуриятимизни ҳам адо этамиз.

Т. МАМАТОВ,
Ўрта Чирчиқ. Охунбобоев номли колхознинг бригада бошлиғи.

Яна 14 центнердан

Октябрь олди социалистик мусобақасига қўшилган бригадамиз аъзолари катта ғалабани қўлга киритдилар. 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 25,7 ўрнига 26 центнердан «оқ олтин» топширишиб, йиллик планни ошириб бажаришга муваффақ бўлишди.

Биз бригадамиз аъзолари билан маслаҳатлашиб даладаги ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмасдан йиғиштириб олишга қатъий қарор қилдик. Ҳосилимиз жуда кўп, уни қанчалик тез йиғиштириб олсак, давлатимиз ҳам, колхозчиларимиз ҳам катта манфаат кўришади. Биз шу мақсадда социалистик мусобақани янада кучайтириб ҳар гектар ердан 40 центнердан хирмон кўтаришга аҳди паймон қилдик. Демак биз янада яхшироқ ва самарали меҳнат қилиб ҳар гектар ердан қўшимча равишда 14 центнердан пахта сотиш учун курашмоқдамиз.

Бизнинг курашимиз қатъийдир. Сўзимизнинг устидан албатта чиқамиз. Бунга имонимиз комил. Пахтакорларимиз бир-бирлари билан социалистик мусобақани янада кучайтириб, суръатни бўшаштирмаган ҳолда меҳнат қилишяпти. Мажбуриятни бажариш улуғ Октябрь байрамига бизнинг муносиб совғамиз бўлади.

Д. ЖАЛОЛОВ,
Оққўрғондаги Димитров номли колхознинг бригада бошлиғи.

МАШИНА ТЕРИМИГА ТЎҒОНОҚ БЎЛАЁТГАНЛАР

Бўлим ва далаларни айланиб юрган совхоз партия комитетининг секретари ўртоқ М. Ғозиевни биринчи бўлимнинг 9-бригадаси шийпонида учратдик.

— Пахта териш ва тайёрлаш суръати нега паст? — сўрадик ундан.

— Ҳа, ҳозирча камроқ пахта топширилаётир. Терим машиналари энди далага чиқди, кўп пахта топшириб юқори чўққига чиқамиз, машина ҳисобига 2 процент, қўл билан бир процент пахта терамиз.

Партком секретари айтгандек машиналар далага чиқмоқда. Совхоз раҳбарлари машиналарнинг сонини кўпайтиришга жон куйдираётирлар-у, лекин уларнинг нормал ва унумли ишлаши учун тегишли шарт-шароит яратиб беришга ғамхўрлик қилмаётирлар.

Пахтани териш юзасидан берилган план ва мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан ғўза баргини сифатли ва ўз вақтида тўктиришга боғлиқ. Лекин совхоз раҳбарлари бу муҳим ишга бепарволик билан қарадилар, белгиланган муддат ўтиб кетди. 1000 гектар ерга яқин майдондаги ғўзаларга дори сепилмай қолди. Айрим карталардаги ғўзаларга иккинчи марта дори сепиш планлаштирилган эди. Бу иш ҳам бажарилмади.

Машиналар далага чиқиши билан иш юришиб кетдими, агрегатларнинг ҳаммаси бир меёрда ишлаётирми? Йўқ.

Совхознинг қайси бўлим, бригадасига борманг, барги яхши тўкилмаган карталарда машиналарнинг пахта тераётганини кўрасиз. Шунинг учун ҳам машинанинг юриши қийинлашиб, иш унуми пасайиб кетган. Бунинг устига пахта ифлос терилаётир. 5-бўлимнинг ўртоқ К. Тоиров бошлиқ бригадасида машина билан терилган пахтанинг ифлослик даражаси 20 процентдан ҳам ортиқ. Бундай аянчли ҳолни 1,2-ва бошқа бўлимларда ҳам учратиш мумкин.

— Неча тонна пахта тердингиз? — сўрадик 1-бўлимнинг 10-бригадасида пахта тераётган механик-ҳайдовчи ўртоқ И. Нуриевдан.

— Бу ерга кеча соат иккиларда келган эдим, кеч соат 5 гача бензин кутдим. Теримга ҳозиргина киришдим, ҳали бункер тўлгани ҳам йўқ.

— Камчиликни яширмай тўғрисини айтиш керак, — гапга аралашди механик-ҳайдовчи З. Гайдаров, — машинанинг шлангги ишламайди. Бензинни челаклаб қуямиз.

Маълум бўлдики, совхознинг кўпчилик бригадаларида етарли ёнилғи йўқ. Оқибатда машиналар тўхтайди, механик-ҳайдовчилар автол қидириб, бир бригададан иккинчи бригадага боришга мажбур бўладилар.

Терим машиналарининг тўхтовсиз тўла қувват билан унумли ишлаши уларга узлуксиз ва сифатли техника хизмати кўрсатилишига боғлиқ. Совхоз дирекцияси бу соҳада ҳам ғамхўрлик қилмаяпти. Агрегатларни техника жиҳатидан парвариш қилиб туришга зарур ёрдам кўрсатмаётир. 6 та автоустахона бор. Уларнинг биронтаси ҳам далада кўринмайди. Пахта териш машиналарининг инженери ўртоқ Л. Третьяков далада бўлмайди. Биз инженерни катта йўлда учратдик. Ўртоқ М. Ғозиев унга:

— Ҳамма бўлим, бригадаларда уч-тўрттадан машина бузилиб ётибди. Тузатиб ишга тушириш керак, — деб топшириқ берди.

— Директор менга машина бермаса нима қилай, пиёда қайси бўлим, бригадага бораман. Ҳозир ҳам йўловчи машинада келаяпман.

Бундан кўриниб турибдики, совхоз дирекцияси агрегатларга техника ёрдами кўрсатишга масъулиятсизлик билан қараган. Шунинг учун ҳам далаларда бузилиб бекор турган машиналар кўп.

Совхоз директори ўртоқ А. Киселев ўртоқ Р. Шеранов бошлиқ бўлган 4-бўлимда тез-тез бўлади. Директор кунларнинг бирида шу бўлимда кечгача бўлди. Уёққа югурди, бу ёққа югурди, кеч-қурун хуноби ошиб кабинетига қайтди. Шу куни бўлимдаги 20 терим машинасидан фақат 10 таси ишлаб, 12,3 тонна пахта терди, холос. Механик-ҳайдовчи Н. Ҳайдаров, Л. Федеров ўртоқлар 600 килограммдан, Х. Турсунов эса 300 килограмм пахта терди. Янги олинган машина бир килограмм ҳам пахта термасдан ишдан чиқди. Механик-ҳайдовчи Тожихон Додометовага бириктилган машинанинг включатели бузуқ. У машинани ўт олдириш учун бир неча марта тушиб-чиқиб вақтини бекорга ўтказади. Бу, совхоз директори ўртоқ А. Киселев ўз оталиғига олган бўлимдаги манзара.

5-бўлимдаги аҳволни кўриб ачинасан киши. Бўлимда А. Жўраев, Х. Шодиев, Иброҳимов ўртоқлар ўз агрегатларидан тўғри фойдаланиб, анча пахта теришибди. Қолган 13 машина эса жуда унумсиз ишлаяпти.

Ўртоқ Ғ. Ҳайдаров бошлиқ бўлган 2-бўлимда аҳвол бундан ҳам ачинарли. Механик-ҳайдовчи ўртоқ Зарифа Убайдуллаева тўрт кун мобайнида 1,8 тонна пахта териб, охирги бункер тўлмасидан машинаси ишдан чиқибди. Механик-ҳайдовчи Қ. Арслонов бошқараётган машинасини синдириб йўлга ташлаб кетибди. Н. Умматовага бириктилган машинанинг мотори эса тутайди. И. Муллажоновга топширилган «зангори кема» камчилиги бўлганидан ишламай тўхтаб турибди. Бўлим бошлиғи Ғ. Ҳайдаров, совхоз бош инженери Ғ. Турдиохунов бош етти киши бир бўлиб механик-ҳайдовчи О. Ваҳобовга бириктилган янги машинани ремонт қилишди. Лекин машина ишга туширилди-ю, бир-икки қатнаб яна жойидан жилмади. Шунинг учун ҳам совхоздаги 125 машинадан шу кеча кундузда 76 машина ишлаб турибди, холос. Механик-ҳайдовчиларнинг бир кунлик тераётган пахтаси эса ўртача 1,5 тоннадан ошмайди.

Бу йил 4600 тонна пахтани машинада териб олиш мажбуриятини олган «Пискент» совхозида аҳвол ана шундай. Совхозда катта имкониятлар мавжуд бўлишига қарамай, машинадан жуда унумсиз фойдаланилмоқда. Шунинг учун ҳам совхоз пахта тайёрлашда ишлаб чиқариш бошқармасини орқага судраяпти.

Совхоз ўтган йили машина билан пахта териш планини 50 процентдан сал ошириб адо этган эди. Машина теримига тўғоноқ бўлаётган жиддий нуқсонлар бу йил ҳам пахтани машина билан териш планининг бажарилишига хавф туғдирмоқда.

Бўка ишлаб чиқариш бошқармаси, партия комитети шошилинч чора кўриб, совхозда юз бераётган нуқсонларни бартараф қилиши, «зангори кема»ларнинг тўла қувват билан ишлашига эришишлари зарур.

Ш. КУЗАНБОЕВ.

ТЕРИМЧИЛАР АҲДИ

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Свердлов номли колхознинг Насиба Эргашева бошлиқ 7-бригадаси аъзолари далада мўл ҳосил етиштирдилар. Шу кунларда бригадада пахта терими қизғин тус олиб кетди. Чевар теримчилар Турсуной Муҳаммедова, Турсуной Исроилова, Мавжуда Зангинова, Холисхон Тўлаганова, Зуҳра Турсунбоевалар ҳар куни 170-190 килограммдан пахта териб, хирмонга барака киритмоқдалар. Ҳозиргача бу чевар теримчиларнинг ҳар бири 5 тоннадан пахта териб қўйишди. Улар мавсумда 10-12 тоннадан «оқ олтин» териш мажбуриятини олишган.

З. НУРМАТОВ

Тошкентдаги Охунбобоев номли медицина техникумининг студентлари Янгийўл бошқармасидаги «XIX партсъезд» колхозида ҳалол меҳнат қилиб, пахта йиғим-теримида деҳқонларга кўмаклашмоқдалар. Суратда: студентлардан (чапда) Қундуз Мирзаева ва Саида Баҳромовалар. Улар кунига хирмонга 150-200 килограммдан «оқ олтин» тўкишмоқда.

А. Абалян фотоси.

Хирмонга барака

Областимизда пахта тайёрлашнинг бориши — 30 сентябргача

Планга нисбатан процент ҳисобида: 1-устун—бошқармалар, иккинчиси — кунлик ўсиш, учинчиси — мавсум бошидан, тўртинчиси — машина теримининг бир кунлиги, бешинчиси — жами, олтинчиси — қоп-қанорсиз ташиш.

Оққўрғон	3,35	52,87	5,24	63,10	68,38
Юқори Чирчиқ	2,69	50,67	3,83	28,73	55,80
Ўрта Чирчиқ	3,01	47,64	3,42	42,64	60,98
Янгийўл	2,27	37,71	1,55	22,31	48,62
Калинин	2,24	33,18	2,91	13,95	42,65
Бўка	2,21	31,27	2,51	21,82	40,9
Бекобод	1,89	27,52	2,29	20,28	35,16
Область бўйича	2,53	39,62	3,10	34,03	50,5

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ДУР ТЕРАМИЗ

Пахтазорни кезади
Колхознинг сор лочини,
Шўх ел ўйнаб эсади
Теримчи қиз сочини.

«Оқ олтин»дан хирмонлар
Тиклаб қўйган ҳам ўша.
Кўнгил қўйсам учта шарт
Юклаб қўйган ҳам ўша.

Садоқатда намуна
Ўзгаларга бўл дейди.
Бу талабга ҳам ўша,
Пахта тергин мўл дейди.

«Зангори кема» бошқар
Севсанг йигит чиндан ҳам.
Ваъда бердим мавсумда
Термасликка ундан кам.

Аҳд мустаҳкам, саҳардан
Дур терамиз икки ёр.
Садоқатда, вафода,
Меҳнатда ҳам биз илғор,

Ғиёс КОМИЛОВ.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

● Калинин бошқармасининг Келес станциясида икки қаватли бино фойдаланишга топширилди. Бинонинг биринчи қаватида озиқ-овқат маҳсулотлари, иккинчи қаватида эса галантерия, саноат моллари магазинлари очилган.

Т. Жўраев.

● Тошкентдаги Киров номли маданият ва истироҳат боғида тўқимачилик комбинати, пойафзал фабрикалари маҳсулотлари виставкаси ташкил қилинди.

Х. Саматов.

● Пойтахтимизнинг Фрунзе районидаги 1-май бозорида янги озиқ-овқат магазини очилди.

Х. Ҳайдаров.

● «Ташкенткабель» заводида муддатидан тўрт ой илгари янги цех ишга туширилди. Цехда ҳар йили минглаб километр узунликда юқори сифатли кабель ишлаб чиқарилади.

С. Муртазоев.

Оҳангароннинг Тўқберди, Гулдирама, Чуқурсой, Кучбулоқ каби чекка қишлоқлари Ильич нурлари билан чароғон бўлди. Тоғ этакларидаги бу жойларда шаҳар савдо бўлими магазин ва чойхоналар ҳам очди

Т. Шералиев.

● Бўка қишлоғи марказида янги аптека қурилиб, фойдаланишга топширилди. Аптека пахтакорларга намунали хизмат қилаётир.

А. Маҳмудов.

● Яқинда Далварзин пахта тозалаш ва қуритиш цехи қурилиши тугатилиб, фойдаланишга топширилди.

М. Султонов.

● Шаҳримизнинг Чилонзор районидаги 82-мактаб ҳузурида бир йиллик ўқитувчилар тайёрлаш курси очилди. Бу курсда 80 дан ортиқ бўлажак ўқитувчилар таълим олмоқдалар.

У. Каримов.

Колхоз ҳаваскорларининг муваффақияти

Оққўрғон бошқармасидаги Димитров номли колхоз ашула ва рақс ансамбли Москвада Кремль театри ва Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида 10 кун давомида ўз маҳоратини намойиш қилди. Колхоз ашулачилари, ўйинчилари ва музикачиларидан 55 киши қатнашган бу концертлар программасида корейс ва ўзбек халқ ашула ва рақслари бор эди.

Ансамбль Ватанимиз пойтахтида юксак баҳо олди. Ҳаваскорлар Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси медаллари ва Фахрий ёрлиқлар билан мукофотландилар ҳамда СССР Маданият министрлигининг значокларини олишга тавсия этилдилар.

Москвадан қайтгач, ансамбль қадрдон колхозда ҳисобот концертлари билан чиқди. Ҳаваскорлар яқинда Тошкентга келиб, Свердлов номли театр биносида ўз санъатларини яна бир бор намойиш қиладилар. Шундан сўнг улар қўшни колхоз пахтакорлари ҳузурига бориб, концертлар берадилар.

М. СКРИПНИК.

СУД ЗАЛИДАН

ҚИЛМИШИГА ЯРАША

Владимир Сергеевич Баранов ўғирлик ва безорилик билан шуғулланиб келганлиги учун 3 марта қамалиб чиққан эди. У охирги марта қамоқдан келганидан сўнг шу йил 2 август тунда Оҳангарон станциясидаги қизил чойхона биносида ухлаб ётган Тонский деган кишини катта тош билан бошига уриб беҳуш қилади ва қабиҳ ниятини амалга оширади. Тонскийнинг жемпери, «Волна» қўл соатини ҳамда 10 сўм пулини олиб, қойиб бўлади.

Жиноятчи қидирув вақтида Тошкент вокзалида қўлга тушди.

Оҳангарон шаҳар халқ суди ижтимоий фойдали меҳнат қилмай безорилик билан шуғулланган Владимир Сергеевич Барановни 8 йил озодликдан маҳрум қилишга ҳукм чиқарди. Залда ҳозир бўлганлар халқ судининг ҳукмини бир оғиздан маъқулладилар.

Икки қўғирчоқ

А. Абалян фотоэтюди.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

„ЎЗБЕКИСТОН“

Журналнинг 9-сони «Ватан олдида имтиҳон берамиз» сарлавҳали бош мақола билан очилади.

А. Николаевнинг «Мутахассислар доимо маслаҳат берадилар...» сарлавҳали фотоочеркида Фарғона область, Ленинград ишлаб чиқариш бошқармасидаги Энгельс номли колхоз мутахассисларининг қишлоқ хўжалигини юксалтириш йўлидаги иш тажрибалари ҳикоя қилинади.

Бу сонда Урганчдаги ёғ-совун заводи смена инженери Таисия Кургинанинг «Бригадамиз ҳақида ҳикоя», А. Маилянцнинг «Контроль қилиш — ёрдам бериш демак», З. Равшаннинг «Янги кўчада» сарлавҳали мақолаларини, Мирмуҳсиннинг «Бахт калити», Борис Приваловнинг «Эллик процент» ҳикояларини, Н. Борискиннинг машҳур соҳибкор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ризамат ота Мусамуҳамедовга бағишлаб ёзган «Боғбон ҳақида баллада»сини, Зулфия Мирпўлатованинг «Тинчлик ва дўстлик ҳақида» шеърини, Г. Пермевнинг «Қишлоқ стадионида» фотоочеркини ўқиш мумкин.

Булардан ташқари «Ўзбеккнигаторг» бошлиғи Баҳри Ғуломованинг «Китоб — дўстимиз», И. Шоғуломов, Ҳ. Юнусовларнинг «Ранг-баранг китоблар оламида» сарлавҳали мақолалари, Р. Петровскийнинг «Қуёш», Март Рауднинг «Боғбон Ильвес» ҳикоялари, М. Худойқуловнинг масаллари ҳам журнал саҳифасидан ўрин олган. Шунингдек, журналнинг «Техника янгиликлари», «Спорт», «Сатира ва юмор» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар бор.

БИЛДИРИШ

3 октябрь эрталаб соат 10 да «Муштум» журнали редакциясида (Навоий кўчаси, № 30, 2-қават) Ўзбекистон журналистлар союзи Сатира ва юмор секциясининг йиғилиши бўлади. Йиғилишда ўзбек сатирачиларининг «40 зарб» китобчаси муҳокама қилинади. Журналистлар ва муҳокамада қатнашишни истаган ўртоқлар таклиф қилинади.

Сатира ва юмор секцияси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

1 октябрда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Уқувчилар бригадасида** (мактаб ўқувчилари учун), 18.15 — **Совет жамияти ҳаётида ёрқин саҳифа**, 18.45 — **Телевизион янгиликлар**, 19.05 — **Халқаро масалада суҳбат**, 19.25 — **Совет композиторларининг камер асарлари**, 19.50 — **Индустрлашган Бекобод** (Ўзбекистон ССРнинг 40 йиллигига).

21.15 — **Эртанги кун программаси**.

Рус тилида: 21.20 — **Телевизион янгиликлар**, 21.40 — **Реклама ва эълонлар**, 21.50 — **Занжирли реакция** номли телевизион бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 19.10 — **Авлодлар эстафетаси** (телевизион очерк), 19.30 — **Янгидан яшаш** номли телевизион бадиий фильм, 20.45 — **Концерт** (Леокадия Масленникова ижросида).

Ўзбек тилида: 21.20 — **Гўзаллик оламида** (ёшлар учун), 21.40 — **СССР — АҚШ** (хоккей бўйича учрашув ҳақида ҳужжатли фильм), 22.00 — **Социализм чироқлари порлайди** (телевизион очерк).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/X да **Алишер Навоий.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Оптимистик трагедия — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Самолётлар гумбури ва ер — «ВАТАН» (кеч соат 6-45, 8 ярим ва 10 да).

Уч мушкетёр (1 ва 2-серияси) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Қора ниқобда — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Мен рақс тушаман — «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2 ва кеч 6 да).

Мадемуазель Нитуш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 кеч 8 ва 10 да).

Кўчалардан эшитилган фарёд — «ВОСТОК» (кеч соат 6, 8 ва 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 8 ва 10 да)

Уч мушкетёр (1 ва 2-серияси) — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ».

Оптимистик трагедия — «РАКЕТА».

Мен рақс тушаман — ТЕЛЬМАН номли, КАФАНОВ номли.

Қора ниқобда — «МЕҲНАТ».

Румянцев иши — «УДАРНИК».

Николас Никльбининг ҳаёти ва саргузаштлари — «ПОБЕДА».

Эрта кузда — «ШАРҚ».

Катта умидлар — «ПАХТАКОР».

Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгашининг

ТЎҚИМАЧИЛИК МАШИНАЛАРИ МАХСУС КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИГА

тўқимачилик билан таниш **конструкторлар**, камида 3- разрядли **фрезерчилар ва расточниклар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Шота Руставели кўчаси, 53-б уй, 3-қават, 45 хона.

«ШАРҚ» МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОМБИНАТИГА

русча **машинисткалар, инглиз, немис, француз тиллари таржимонлари, рус-ўзбек тиллари таржимонлари, пол тозаловчи полотёрлар, энагалар, квартира уборшицалари, музика ўқитувчилари, бухгалтерлар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фигельская кўчаси, 9-уй.

Тошкент шаҳар Қосимхўжаев кўчаси, 51-уйда турувчи **Эгамберди Хўжаевнинг** Калинин районидаги «Ўзбекистон» колхозида турувчи Маҳбуба Хўжаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Чилонзор массив, 121-уй, 17-квартирада турувчи **Роза Ивановна Багдасарьяннинг** Лугин проезди, 42-уйда турувчи Борис Мирзаджанович Багдасарьяндан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари — 26232. Масъул секретарь — 34808. Секретариат — 31936. Идеология бўлими — 25885. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 33786. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 11190. Индекс 64695. Нашр. № 1690.